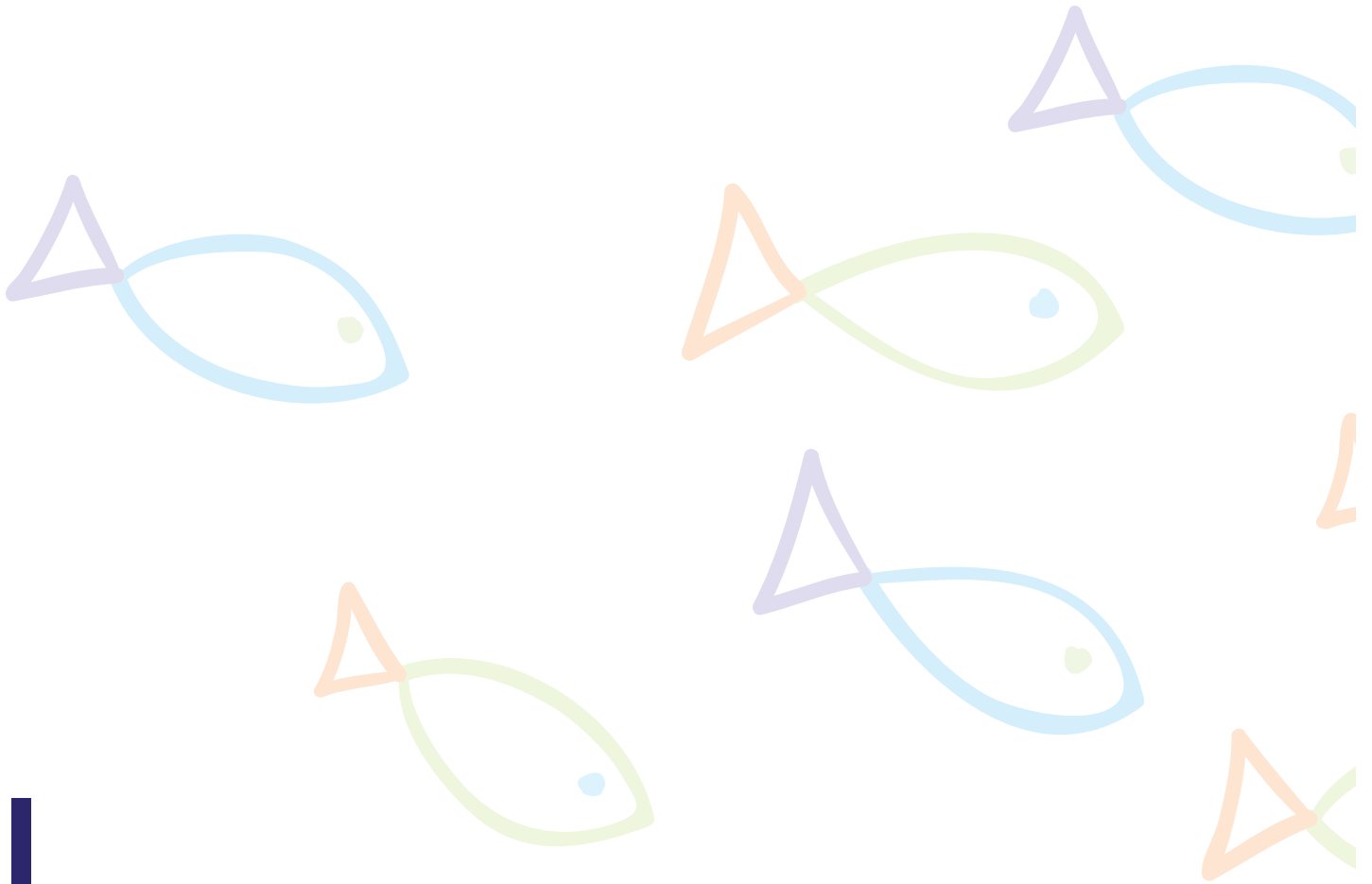
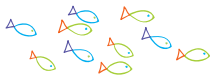

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
GİRİŞ	6
ÇEVRE EĞİTİMİ VE BİLGİLENDİRME	
Kriter 1 (Mavi Bayrak Panosu)	8
Kriter 2 (Çevre Eğitim Etkinlikleri)	9
Kriter 3 11	
Kriter 4 (Hassas Alan Bilgilendirmesi)	12
Kriter 5 (Panoya Konacak Harita)	13
Kriter 6	14
YÜZME SUYU KALİTESİ	
Kriter 7 (Numune Alma Yöntem ve Takvimi)	15
Kriter 8 (Analiz Standartları)	16
Kriter 9	17
Kriter 10 (Yüzme Suyu Mikrobiyolojik Limit Değerleri)	18
Kriter 11 (Yüzme Suyu Fiziksel-Kimyasal Limit Değerleri)	18
ÇEVRE YÖNETİMİ	
Kriter 12	19
Kriter 13	19
Kriter 14	20
Kriter 15	20
Kriter 16	20
Kriter 17 (Geri Kazanım Kutuları)	21
Kriter 18	21
Kriter 19	22
Kriter 20	22
Kriter 21	22
Kriter 22	22
Kriter 23 (Köpekler ve Diğer Evcil Hayvanların Kontrolü)	23
Kriter 24	23
Kriter 25	23
Kriter 26	24
CAN GÜVENLİĞİ VE HİZMETLER	
Kriter 27 (Cankurtaran ve Malzemeleri ile İlgili Standartlar)	25
Kriter 28 (İlk Yardım)	26
Kriter 29 (Acil Durum Planı)	27
Kriter 30	28
Kriter 31	29
Kriter 32	30
Kriter 33 (Engelliler İçin Uygulamalar)	30
EKLER	
EK A- Muafiyet Durumları	31
EK B- Çevre Eğitim ve Bilinçlendirme Etkinlikleri için Kılavuz [Kriter 2]	32
EK C- Mavi Bayraklı plajlarda su kalitesi ile ilgili bilgilerin sunulması ile ilgili tavsiyeler. [Kriter 3]	34
EK D- Mavi Bayraklı plajlarda kullanılacak flamlar ve anlamları	35
EK E- Plaj Temizliği Ölçüm Sistemi - bir plajdaki çöplerin durumunu haritalama yöntemi [Kriter 15]	36
EK F- Mercan Resiflerini İzlemek için Resif Kontrol Sistemi [Kriter 25]	39
EK G- Mavi Bayraklı plajlarda gerçekleştirilecek etkinlikler için rehber ilkeler [Kriter 30]	40
EK H- Uluslararası Cankurtarma Federasyonu (ILS)'in Plajlarda Güvenlik Risk Değerlendirme Kılavuzu [Kriter 27]	41
EK I- Plajınızda daha çevreci uygulamaları geliştirmeniz için öneriler rehberi	43
EK I.1- Yeşil Anahtar Ödüllü tesisler için temizlik ürünleri Kara Listesi	47

ÖNSÖZ

Mavi Bayrak Ödülü ulusal ve uluslararası alanda her geçen gün daha çok aranmakta ve 33 yıldır prestijini korumaktadır. Öyle ki, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü, Mavi Bayrak Ödülü'nü dünya çapında halk nezdinde en çok kabul gören ve tanınan eko-etiket olarak göstermektedir. Dünya çapında uygulanan pek çok çevre etiketi arasında Mavi Bayrak'ın tutulmasında, kriterlerinin tavizsiz uygulanmasının rolü büyüktür. Bu uygulama, yaz sezonu süresince yerel, ulusal ve uluslararası düzeydeki haberli ve habersiz yapılan denetimlerle, Vakfımız profesyonel çalışanlarının sürekli takibi ve Vakfımızın bilgilendirici eğitimleri ile sağlanmaktadır.

Mavi Bayrak Programı ülkemizde 1993 yılından bu yana uygulanmakta ve her geçen yıl ödüle hak kazanan plaj sayısı istikrarlı bir artış göstermektedir. Bu durum bir taraftan uluslararası standarda sahip plaj ve marinalarımızın ülkemizde yaygınlaşmasını sağlarken, diğer taraftan da uluslararası turizm pazarında Mavi Bayrak açısından eşdeğer koşullarda rekabet etme ortamını hazırlamaktadır.

Mavi Bayrak standardının sağlanabilmesi aşamasında kriterlerin eksiksiz ve doğru uygulanabilmesi için 2020 baskısı güncellenerek, kriterlerin ayrıntılı açıklaması yapılmış ve Mavi Bayrak Plaj Temsilcileri ve Yerel Mavi Bayrak Sorumluları ile tüm ilgilenenlerin dikkatine sunulmuştur.

Kitabımızın kullanıcılara yararlı olması dileği ile saygılarımla sunarım.

Rıza Tefik EPIKMEN
Yönetim Kurulu Başkanı

PLAJLAR İÇİN MAVİ BAYRAK KRİTERLERİ KILAVUZ NOTLAR

GİRİŞ

Plajlar ve marinalar için Mavi Bayrak Programı, kâr amacı gütmeyen uluslararası bir sivil toplum örgütü olan FEE (Foundation for Environmental Education-Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı) tarafından yürütülmektedir. Mavi Bayrak Programı ilk olarak 1985 yılında Fransa’da başlatılmıştır. 1987 yılından bu yana Avrupa’da ve Güney Afrika’nın katıldığı yıl olan 2001 yılından beri ise Avrupa dışındaki ülkelerde de uygulanmaktadır. Günümüzde Mavi Bayrak, sürekli sayısı artan katılımcı ülkeler ile, gerçek anlamda küresel bir programa dönüşmüştür.

Mavi Bayrak Programı, tatlı su ve deniz alanlarında sürdürülebilir kalkınmayı desteklemektedir. Program; yüzme suyu kalitesi, çevre yönetimi, çevre eğitimi ve can güvenliği konularında yüksek standartlara ulaşmak için yerel yönetimler ve plaj işletmelerini zorlamaktadır. Yıllar geçtikçe Mavi Bayrak; yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde turizm ve çevre sektörlerini bir araya getiren çok saygın ve tanınmış bir eko-etiket haline gelmiştir.

Bu dokümanda verilen kılavuz notlar; Mavi Bayrak plaj kriterlerinin ve bu kriterlerin gerektirdiği uygulama şartlarının, okuyan herkes tarafından aynı şekilde anlaşılması için oluşturulmuştur. Kılavuz notlar, Mavi Bayrak plaj kriterlerine uyumun değerlendirilmesi ve bu kriterlerin yönetimi için gerekli olan ayrıntıları sağlamaktadır.

Kriterler zorunlu (z) ve tavsiye niteliğindeki kılavuz (k) ilkeler olmak üzere iki grupta sınıflandırılmıştır. Plaj kriterlerinin büyük bir kısmı zorunludur, yani plajın Mavi Bayrak ödülü alabilmesi için bu kriterlere uyması gerekmektedir. Tavsiye niteliğindeki kriterlerde ise uyum zorunlu olmamakla birlikte, tercih edilen bir durumdur.

Şunu vurgulamak gerekir ki; bu dokümanda yer alan Mavi Bayrak plaj kriterleri minimum kriterlerdir. Ulusal Koordinatör, gerekli gördüğü yerlerde, Mavi Bayrak uluslararası kriterler ile aynı çizgide olduğu sürece, burada sıralananlardan daha sıkı kriterler koymayı tercih edebilir. Bu daha sıkı kriterler mutlaka Ulusal Jüri tarafından onaylanmalı ve Uluslararası Jüri’ye bildirilmelidir. Ayrıca, plaj yönetimi Mavi Bayrak sezonunun başlamasından önce belirtilen daha sıkı kriterlerden haberdar edilmelidir.

Bu kitap, her bir Mavi Bayrak müracaatçısı tarafından, Mavi Bayrak ödülü alabilmek için yerine getirilmesi gereken detayların anlaşılması için kullanılacaktır. Bu doküman ayrıca Mavi Bayrak ödülü almış plajların yönetilmesine rehberlik etmek amacıyla da kullanılabilir. Burada belirtilen plaj kriterleri ve kılavuz notlar ayrıca Ulusal ve Uluslararası Mavi Bayrak Jürilerine de plaj adayları hakkında karar verirken bir rehber olarak hizmet etmektedir.

Mavi Bayrak, yüzme sezonu (numunelerin alındığı tarihler) boyunca plajda dalgalandırılmalıdır. Bayrak, hem programın plajda yürütüldüğüne dair bir sembol hem de Mavi Bayrak kriterlerine uyumun bir göstergesidir. Bayrak ya Mavi Bayrak sezonu boyunca günlük 24 saat esasına göre veya sadece plaj Mavi Bayrak kriterlerini karşıladığı saatlerde dalgalandırılabilir. 24 saat esaslı uygulandığında, hizmetlerin (örn. Can kurtarma) ve tesislerin (örn. tuvaletler) hizmete açık olduğunu gösteren yeterli işaretin bulunması gerekir.

Eğer Mavi Bayrak ödülüne sahip bir plaj kriterlere uymazsa, bayrak plajdan daimi veya geçici olarak alınabilir. İhlalin pek çok derecesi vardır. Bunlar:

1. Küçük ihlal, “bir” kriterin, plaj kullanıcısının veya çevrenin sağlık ve emniyetine küçük bir etki gösterecek şekilde sadece bir kısmının ihlali durumunda söz konusu olur. Küçük ihlal tespiti durumunda hemen düzeltilirse, bayrak geri alınmaz ve ihlal, sadece denetim raporuna kayıt edilir. Ancak ihlal gün içerisinde düzeltilmezse, plaja, bütün kriterlere uyması için 10 gün süre verilir. Bu süre içerisinde bayrak, bütün problemler düzeltilinceye kadar indirilir ve bu durum ulusal ve uluslararası web sitelerine not edilir.

2. Çoklu küçük ihlaller, “iki” veya “üç” kriterin plaj kullanıcısının veya çevrenin sağlığına ve emniyetine küçük bir etki gösterecek kısımlarının ihlali durumunda söz konusu olur. Çoklu ihlal gerçekleştiğinde plaja, bütün kriterlere uyması için 10 gün verilir. Bu sırada bayrak, bütün problemler düzeltilinceye kadar indirilir ve ulusal ve uluslararası web sitesinde buna uygun olarak güncellenir.

3. Ciddi/büyük ihlal, plaj kullanıcısının veya çevrenin sağlığına ve emniyetine ve aynı zamanda plajla ilgili genel algıya ve bu sebeple Programa yönelik önemli sonuçlar doğuracak bir veya çok sayıda kriterin ihlali durumunda söz konusu olur. Ciddi ihlalle karşılaşılması durumunda bayrak hemen ve sezonun kalan kısmı için iptal edilir. Bu plaj Mavi Bayrak ulusal ve uluslararası web sayfalarında www.mavibayrak.org.tr ve www.blueflag.global “İPTAL” olarak kaydedilir ve plaj bilgi panosu açıkça Mavi Bayrak’ın geri alındığını göstermelidir.

Bütün ihlal durumlarında Ulusal Koordinatör, hemen ihlalin tespit edildiği alanlarla ilgili olarak yerel otoriteleri/ plaj işletmecilerini bilgilendirmelidir. Plaj yetkililerine, bayrağın iptal ediliş sebepleri açık bir şekilde bildirilmelidir. Yerel otorite/plaj işletmecisi, kriterlerin eksiksiz yerine getirilmesi durumunda ve ihtiyaç duyulan gerekli belgelerle birlikte Ulusal Koordinatörü bilgilendirmek zorundadır. Bu durumda bayrak tekrar plajda çekilebilir. Ulusal Koordinatör ayrıca plajın kriterlere uyumunu kontrol etmek amacıyla takip ve kontrol ziyaretleri düzenleyebilir. Yerel otoritenin/ plaj işletmecisinin 10 gün içinde kriterlere uyumu ve gerekli belgeleri sağlayamaması durumunda, Ulusal Koordinatörün Mavi Bayrağı sezonun kalan bölümü için iptal etmesi gerekir.

Plaj şartlarının değişmesi durumunda – örneğin iklim şartlarından dolayı plajın zarar görmesi veya acil bir durumun ortaya çıkması gibi- Mavi Bayrak geçici olarak indirilmelidir ve bu durumlarda plaj yönetimi Ulusal Koordinatörü Mavi Bayrak’ın geçici olarak iptal edildiği konusunda bilgilendirmekle yükümlüdür. Aynı zamanda ulusal ve uluslararası web siteleri bu duruma göre güncellenmelidir.

Ulusal Koordinatör, Mavi Bayrak ulusal ve uluslararası web sayfalarının plajın statüsü ile ilgili olarak güncellenmesinin yanı sıra ihlalle ilgili olarak Mavi Bayrak Uluslararası Koordinasyonunu bilgilendirmek zorundadır. Eğer ihlal bir uluslararası denetçi tarafından tespit edilirse, Ulusal Koordinatör 30 gün içinde Mavi Bayrak Uluslararası Koordinasyonuna geri bildirimde bulunmak zorundadır.

Mavi Bayrak Ödülü için başvuran müracaatçı, plajın sorumluluğunu üstlenen yetkilidir. Bu bir yerel yönetim birimi, özel otel, millî park veya özel plaj işletmecisi olabilir. Her durumda, plaj başvurusunda bağlı olunan belediyenin onayı ve sorumluluğu gerekmektedir. Yani belediye ve plaj yetkilisi birlikte başvuru yaparlar. Eğer bir plaj, resmi olarak yüzme alanı olarak tanımlanmış ve bu kapsamda son 4 yıldır resmi yüzme sezonları içerisinde numuneler alınıyor, analizleri yapılıyor ve yüzme alanının bir profili çıkarılmış ise, plajın Mavi Bayrak kriterlerine uygun olarak gerekli tesis ve donanımları hazırlanmış ise ödül için başvuruda bulunabilir.

Bir plajın Mavi Bayrak ödülüne uygun bulunabilmesi için plajın herkese (yaş, cinsiyet, siyasi görüş, din ne olursa olsun) açık olması gerekir. Mavi Bayrak plajına ücretsiz girişin olması tercih edilir, yani plajın ve plaj tesislerinin ücretsiz kullanılabilir olması gerekmektedir. Bununla birlikte Mavi Bayrak, özel plajlar gibi halktan kişilerin plaja girmesi için az miktarda makul bir ücretin ödenmesini kabul eder. Park etme veya ekipman kiralınması gibi hizmetleri için fatura kesilebilir. Eğer bir plaj 30 ABD Dolarından yüksek bir giriş ücreti istiyor ise, muafiyet durumu için Uluslararası Jüri’ye başvurmalıdır.

Yerel otoriteler/plaj işletmecileri, ulusal çevre mevzuatını ihlal eder veya Mavi Bayrak programının amaçlarına ve ruhuna aykırı hareket ederse, FEE ve o ülkedeki Ulusal Koordinatör, Mavi Bayrak ödülünü herhangi bir plaja vermeme veya verilen ödülü iptal etme hakkını saklı tutar. Mavi Bayrak ödüllü plajlar, FEE Uluslararası Merkez Ofisi’nin haberli ve habersiz denetimine tabidirler.

Başvuru yapacak plajlar için geçmiş dört yıla ait yüzme sezonunda alınmış en az 20 numune sonucu bulunmalıdır. Yalnızca geçmiş yüzme sezonunda ilk kez numune alınan plajlar için bir yılda alınan 20 numune kabul edilebilir. Geçmiş yıllara dönük olarak izlenmekte olan plajlar için bir yılda alınacak 20 numune kabul edilmemektedir.

Burada açıklanan kriterlerde yer alan “z: zorunlu kriter, k: kılavuz kriter” i ifade etmektedir.

ÇEVRE EĞİTİMİ VE BİLGİLENDİRME

Her plaj için en az beş çevre eğitim etkinliği, tercihen, Mavi Bayrak sezonunda halka sunulmalıdır. Aynı belediye tarafından yönetilen plajlar ortak faaliyet yapabilir ve aynı beş çevre eğitimi faaliyetini etkinlik dosyasında sunabilirler. Her plajda, aşağıda listelenen kriterlerin gerektirdiği bütün bilgiyi içeren en az bir Mavi Bayrak bilgilendirme panosu bulunmalıdır. Uzun plajlar için birden fazla Mavi Bayrak bilgilendirme panosu (yaklaşık olarak 500 metrede bir) olması tavsiye edilir. Bütün Mavi Bayrak panoları bilgilendirme, içerik ve tasarım konusunda ulusal standartlara uymak zorundadır. Standart Mavi Bayrak panoları bütün Mavi Bayraklı plajlarda bulunmak zorundadır..

Kriter 1: Mavi Bayrak Programı ve diğer FEE eko-etiketleri ile ilgili bilgiler plajda sergilenmelidir. (z)

Mavi Bayrak programı ile ilgili bilgiler Mavi Bayrak panosunda bulunmak zorundadır. Panoda, FEE marka kurallarına uygun şekilde Mavi Bayrak logosu kullanılmalıdır. Mavi Bayrak kriterlerinin dört kategorisinin her birinin içeriği ve Mavi Bayrak sezonunun süresi panoda yazılmalıdır. Ayrıca yerel, ulusal ve uluslararası Mavi Bayrak temsilcilerinin iletişim bilgilerine de yer verilmelidir.

Bu bilgiler aynı zamanda plaja ana giriş noktaları, cankurtaran istasyonları, diğer plaj tesisleri veya park alanları gibi diğer yerlere de konabilir. Turist danışma ofisleri de Mavi Bayrak programı ile ilgili bilgiye sahip olmalıdır.

Yabancı turistlerin yoğun olarak ziyaret ettiği bölgelerde panodaki bilgilerin ilgili dillerde de olması sağlanmalıdır.

Mavi Bayrak'ın geçici olarak indirilmesi durumunda, bayrağın indirilme nedenlerine ilişkin bilgi de bu panolara asılarak halk konu ile ilgili bilgilendirilmelidir.

Mavi Bayrak'lı plaj ve marinalar, FEE'nin bir diğer eko-etiket programı olan Yeşil Anahtar Programının da tanıtımını şu sözlerle yapmalıdır: "FEE'nin Mavi Bayrak'ın yanında, çeşitli turizm işletmeleri için önerdiği bir başka eko-etiket programı da Yeşil Anahtar'dır. Daha fazla bilgi için: www.greenkey.global ve www.turcev.org.tr "

Ülke çapında tüm plajlarda aynı standart ve görüntüdeki panonun bulunması, FEE tarafından belirlenmiş bir zorunluluktur. Buna dayalı olarak Mavi Bayrak Panosunun standart tasarımı Vakfımız tarafından yaptırılmış olup, ödüller açıklandıktan sonra, panosu olmayan ya da olup da yıpranmış olan plajlar Vakfımızdan standart pano talebinde bulunulabilir.

Kriter 2: Sezon süresince farklı kategorilerde en az beş çevre bilinçlendirme etkinliği gerçekleştirilmelidir. (z)

Çevre bilinçlendirme faaliyetleri Mavi Bayrak programının amaçlarını, aşağıdakileri yaparak daha ileriye götürür;

- Eğlence/dinlenme (rekreasyon) amaçlı kullanıcılar ve yörede yaşayanların yerel çevre ile ilgili farkındalığını ve özenini artırarak,
- Personeli ve turizm hizmet sağlayıcılarını çevre ve en iyi uygulamalar konularında eğiterek,
- Yerel paydaşların bölgenin çevre yönetimine katılımını teşvik ederek,
- Bölgede sürdürülebilir rekreasyon ve turizmi geliştirerek,
- Mavi Bayrak programı ile diğer FEE programları (Çevrenin Genç Sözcüleri-ÇGS, Okullarda Orman-OO, Eko-Okullar-EO ve Yeşil Anahtar) arasında fikir paylaşımı ve çabaları geliştirerek.

Sonraki sezon için planlanan çevre eğitim faaliyetleri ve ayrıca (ilk başvurular için varsa) önceki Mavi Bayrak sezonunda gerçekleştirilen faaliyetler raporu Mavi Bayrak başvuru dokümanlarına eklenmelidir.

Belediye veya yörede en az beş farklı faaliyet (Mavi Bayrak sezonunda gerçekleştirilmesi tercih edilir) sunulmalıdır. Bu faaliyetler; çevre, çevre sorunları, Mavi Bayrak konuları ve sürdürülebilirlik konuları üzerinde yoğunlaşmalıdır. En azından birkaç faaliyet plajda gerçekleştirilmeli ve bu faaliyetlerle plaj çevresine doğrudan vurgu yapılmalıdır.

Çevre eğitim ve bilinçlendirme etkinliklerinin bir beldede veya yörede, belediye veya yerel dernek çatısı altında ve organizasyonunda tesislerle ortak yapılması önerilmektedir. Böylece hem yöredeki tüm ödüllü plajların etkinliklere dahil olmasının sağlanacağı hem de her bir plajın ayrı ayrı etkinlik yapması sırasında karşılaşılabilecek zorlukların ortadan kalkacağı düşünülmektedir. Eğer aynı yörede sadece bir plaj var ise ya da böylesi bir işbirliğinde zorlanıyorsa her bir tesisin ayrı ayrı beşer etkinlik yapması beklenmektedir.

Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri, etkin ve çevreyle ilgili olmalıdır. Yerel otoriteler her yıl gerçekleştirilen faaliyetleri tekrar değerlendirmeli ve bu faaliyetleri sürekli geliştirebilmek için çalışmalıdır.

Yapılacak olan çevre eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri halkın veya plaj kullanıcılarının büyük bir bölümünü ilgilendiriyor ve kapsıyorsa, halk, bu eğitim imkanları ile ilgili olarak bilgilendirilmeli ve etkinlik öncesinde bu faaliyetlerin tanıtımı yapılmalıdır. Ayrıca bu tür faaliyetlerin Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda, diğer plaj alanlarında, şehir merkezlerinde, gazetelerde ve diğer medyada tanıtımı yapılabilir.

Çevre eğitim faaliyetleri açık bir şekilde halka yayınlanmalıdır. Tercihen, faaliyetlerle ilgili bilgiler Mavi Bayrak panolarına asılmalıdır. Ancak büfe veya şehir kulübü gibi yerlerde yayınlanacak bilgiler güncellenebilir olmalıdır. Ayrıca bu bilgilendirme, SMS veya diğer iletişim araçları (e-posta vb.) ile güncel bir listenin gönderilmesi şeklinde de olabilir. Yayın aracı ne olursa olsun, bu faaliyetler ve faaliyetlerle ilgili daha ayrıntılı bilginin nerede bulunabileceği, Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda yer almak zorundadır. Ayrıca, bu çevre eğitim faaliyetleri ücretsiz olarak sunulmalıdır. Öğle yemekleri, su vb. masrafları karşılamak için gerekirse küçük bir katılım ücreti kabul edilebilir, ancak bu çevre eğitimi faaliyetlerinden herhangi bir ticari fayda sağlanmamalıdır.

Yerel otoriteler/plaj işletmecileri halk katılımının kilit olduğu Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik sürdürülebilir gelişme projelerini uygulamak ve/veya desteklemek için teşvik edilmektedir.

Eğer Mavi Bayraklı plaj yakınlarında hassas doğal alanlar (deniz koruma alanları dahil) bulunuyorsa (örn. Koru veya deniz çayırı yatakları), eğitim faaliyetlerinin bir bölümünde bu hassas doğal alanlara değinilmesi şiddetle tavsiye edilir.

İyi eğitim faaliyetlerine ilişkin örnekler Mavi Bayrak web sayfalarından (www.mavibayrak.org.tr ve www.blueflag.global) veya Vakfımız ofislerinden elde edilebilir.

EK B çevre eğitim faaliyetleri konusunda daha fazla bilgi sağlamaktadır.

Ulusal Seminer ve Atölye Çalışmaları

Her yıl, ulusal düzeyde, bölgesel ya da yerel yetkililer için (belediye temsilcileri, plaj ve marina yöneticileri vb.) ulusal Mavi Bayrak semineri ve çalışma atölyeleri düzenlenmesi çok büyük önem arz etmektedir. Bunun nedenleri, aşağıdaki maddelerle özetlenebilir:

- İletişim ve eğitim
 - Fikir alışverişi
 - Programın yeni özelliklerinin görüşülmesi
 - Dışarıdan uzmanlar
- Önceki sezonun gözden geçirilmesi ve gelecek sezona dair hazırlıkların değerlendirilmesi
 - Hatalardan ders çıkarmak ve iyi fikirlerin ortaya çıkması
- Faydalı bağlantılar kurmak
- Halkla ilişkiler ve medya fırsatları
 - Sponsorlar, yeni potansiyel alanlar, kamuoyu
- Mavi Bayrak'ın anlamının güçlenmesi
- Ulusal Jüri' nin bilgilendirilmesi

Aşağıdaki konular, bu toplantıların gündem başlıkları arasında yer alabilir:

1. FEE, FEE programları ve Uluslararası Mavi Bayrak Programının tanıtılması
2. Ulusal Mavi Bayrak Programı hakkında bilgi, önceki sezonun değerlendirilmesi
3. Mavi Bayrak kriterleri (plaj, yat ve marinalar kriterleri) hakkında bilgi
4. Mavi Bayrak Program kriterlerinde değişiklikler (örneğin yeni kriter/kriterlerde değişiklik, prosedürde değişiklik, yeni ülkeler vb.) hakkında bilgi vermek
5. Mavi Bayrak' ı pratiğe dökmek (yerel uygulamalar- yeni ödül alan yerlerin/ adayların tanıtılması, sürdürülebilirlik ilişkisi gibi)
6. Mavi Bayrak Programının farklı özellikleri hakkında bilgi vermek (örneğin plajda güvenlik, çevre eğitimi faaliyetleri, sürdürülebilir kalkınma vb.) ya da örneğin spesifik bir konuda sunum
7. Yerel yetkililer arasında, Mavi Bayrak Programına dair işbirliği/bağlantının teşvik edilmesi
8. Bülten ve sosyal paylaşımın teşvik edilmesi ve ödüllü alanlardan bilgi talep edilmesi
9. Ulusal ödül sonuçlarının değerlendirilmesi

Bu seminer ve çalışma atölyeleri, özellikle yerel yetkilileri Mavi Bayrak'ın dalgalandırılmasıyla ilgili görevleri ve olası yaşanabilecek senaryolar hakkında bilgilendirmek açısından önemlidir. Yetkililer, ödülü tanıtım amacıyla kullanabilir ama aynı zamanda Mavi Bayrak' la ilgili bilgilendirilmiş ve ödülün gerektirdiği kriterleri tamamlamış, görevleri yerine getirmiş olmalıdırlar. Seminer/ çalışma atölyesi, Mavi Bayrak alan her bir ödüllü plajda ve belediyede, en az bir kişinin program hakkında bilgili olmasını sağlamayı amaçlar.

Bu kapsamda Vakfımız her yıl yerel yönetimlere yönelik Yerel Mavi Bayrak Sorumlusu Eğitimi ve plajlarda görev yapanlara yönelik olarak Plaj Mavi Bayrak Temsilcisi Eğitimleri yapmaktadır. Vakfımızın bu eğitimleri ulusal düzeyde yapması Mavi Bayrak'ın uluslararası gerekliliklerinden biri olup ilgili belediye ve plaj temsilcilerinin de söz konusu eğitimlere katılması gerekmektedir.

Kriter 3: Yüzme suyu kalitesi bilgileri (deniz suyu analiz sonuçları) plajda sergilenmelidir. (z)

Yüzme suyu kalitesi bilgileri Mavi Bayrak panosunda sergilenmelidir. Analiz sonuçları açıklamasında, kolayca anlaşılacak şekilde sembollerin olduğu şekillerin veya bir tablonun kullanılması tavsiye edilir. Verilen bu bilgiler aynı zamanda Mavi Bayrak'ın hangi durumlarda iptal edileceğini ve numune alma sıklığına atıfta bulunmalı ve bu sayede, su kalitesi ile ilgili zorunlu kriterler ile su kalitesi sonuçlarının karşılaştırmasını yaparak sonuçları açıklamaya olanak vermelidir.

Yüzme suyu kalitesi sonuçlarını sağlamakla görevlendirilmiş otorite, bunu en kısa sürede yerine getirmeli ve böylece verilerin düzenli olarak güncellenmesini sağlamalıdır. Yerel yönetim (yerel sorumlular), plaj işletmecisi/plaj yönetiminin elde edilen verileri, numune alınmasını takip eden bir ay içinde plajda asmasını sağlamakla sorumludur. Tam ve detaylı veriler, herhangi bir kişinin talebi üzerine yerel otorite tarafından sağlanmak zorundadır.

Mavi bayraklı plajların yaz sezonundaki yüzme suyu analiz sonuçları bilgileri www.mavibayrak.org.tr sitesindeki her plaja ait sayfada yayınlanmaktadır. Ayrıca bu bilgiler plajın bağlı bulunduğu ile ait İl Halk Sağlığı Müdürlüğü web sayfalarından da elde edilebilmektedir.

EK C’de, bu bilgilerin panoda ne şekilde sunulacağı konusunda bir örnek verilmiştir.

DENİZ SUYU ANALİZ DEĞERLERİ (BATHING WATER QUALITY RESULTS)

Plaj adı (Beach name):
 Numune kodu (Code of sampling point):

Numuneyi alan kurum (Samples taken by):
 Analizin yapıldığı laboratuvar (Analysed in):

Tel:.....
 Tel:.....

Sezon Aralığı:

Tarih (Date)

F.K.

F.S.

F.K. : FEKAL KOLIFORM SONUÇLARI (RESULTS FOR FECAL COLIFORM)

F.S. : FEKAL STREPTOKOK SONUÇLARI (RESULTS FOR FECAL STREPTOCOCCI)

SONUÇLAR NE ANLAMA GELİYOR? /

WHAT DO THE RESULTS MEAN?

BU PLAJA MAVİ BAYRAK GEÇMİŞ DÖRT YILIN ANALİZ
 SONUÇLARINA BAKILARAK VERİLMİŞTİR.

ANALİZ SONUÇLARI

F.K. < 250

F.S. < 100

OLMALIDIR.

Plaj geçici bir kirlilik durumunda kullanılmamalı ve Mavi Bayrak indirilmelidir.

When there is pollution, beach must not be used and Blue Flag must be withdrawn

Kriter 4: Plaj kullanıcıları için yörede yer alan ekosistem, hassas doğal alanlar, çevresel unsurlar ve kültürel alanlar ile ilgili bilgiler panoda sergilenmelidir. (z)

Bu kriterin amacı, plajı kullanıcılarının ilgili çevresel alanlar (kültürel/arkeolojik sit alanları da dahil olmak üzere), yerel ekosistemler ve çevredeki hassas alanlarla ilgili olarak yeterli düzeyde bilgilendirilmesini ve eğitilmesini sağlayıp bu alanları çevreye duyarlı bir şekilde gezmeleri yönünde motive edilmelerini sağlamaktır.

Kıyı alanları ekosistemi, sulak alanlar, eşsiz habitat sahaları ve her türlü hassas doğal alanlarla ilgili bilgiler uygun olduğu durumlarda Mavi Bayrak panosunda veya plaja yakın bir yerde sergilenmelidir. Bilgi, hassas alanlarla ilgili tüm ayrıntıları ve ziyaretçiler için buralarda uyulması gereken davranış kurallarını da içermelidir. Eğer Mavi Bayrak panosunda bu alanlarla ilgili detaylı bilgiler verilemiyor ise (panodaki yer yeterli gelmiyorsa), panoda en azından halkı yakın çevredeki hassas alanlarla ve ayrıntılı bilgiye ulaşılabilen yerlerle ilgili bilgilendirici kısa bir nota yer verilmelidir.

İlgili çevresel bilgilere ayrıca turistik alanlarda, doğal alanlarda ve turist enformasyon ofislerinde de yer verilebilir. Bu bilgiler, özellikle bu amaç için hazırlanmış broşür, yerel gazete veya el kitaplarında da yayınlanabilir. Yoğun şekilde ziyaret edilen bölgeler için yukarıda belirtildiği gibi birden fazla şekilde ve dilde bilgilendirme yapılması tavsiye edilir.

Plajın bulunduğu yüzme alanında hassas sualtı yaşamı var ise, dalgıçlar ve şnorkel kullanıcıları için gerekli bilgiler verilmelidir.

Kriter 5: Plajda bulunan donanımı ve olanakları gösteren bir harita Mavi Bayrak Panosunda sergilenmelidir. (z)

Mavi Bayrak panosunda Mavi Bayraklı plaj alanının sınırlarını, temel tesis ve hizmetlerin yerlerini gösteren bir harita bulundurulmalıdır. Harita iyi kalitede, kolay okunabilir nitelikte ve uygun bir şekilde çizilmiş olmalıdır.

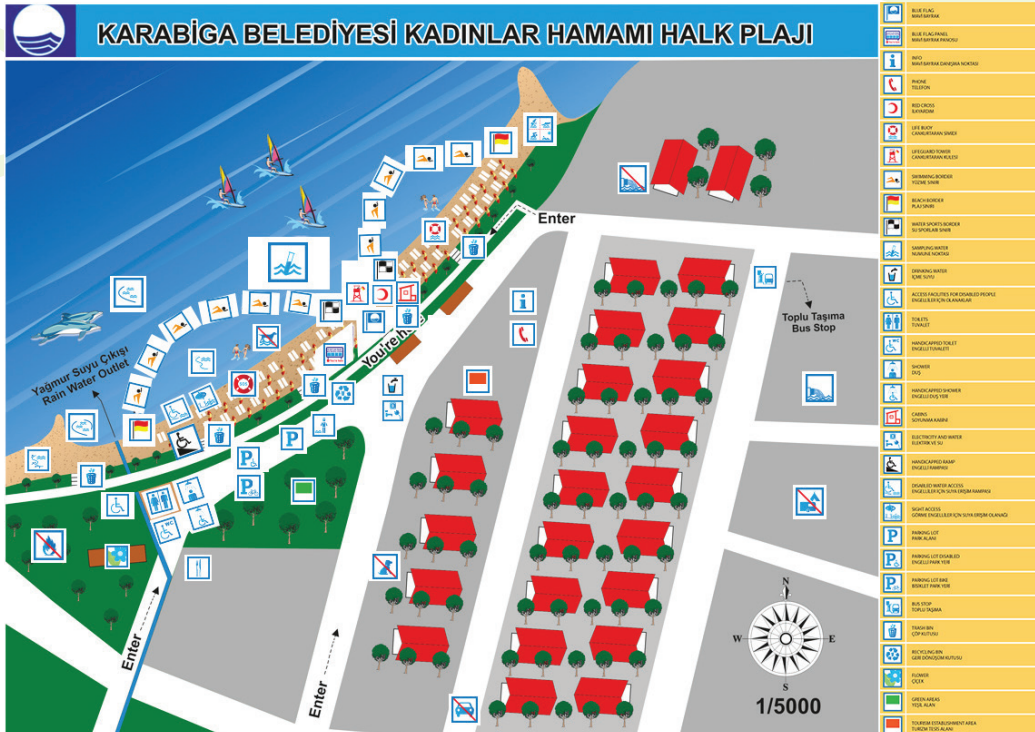
Hazırlanacak harita standart panoda kullanılmak üzere yatayda 58 cm, dikeyde 40 cm olacak şekilde tasarlanmalıdır. Ayrıca hazırlanan haritanın dijital bir örneği vakfımıza e-posta ile gönderilmelidir.

Haritada uluslararası piktogramlar (resim ve şekiller) kullanılmalıdır. İstenen haritada aşağıda belirtilen maddelerin yerleri gösterilmelidir:

Mavi Bayraklı plaj haritalarının tasarım kuralları ve örnek haritalar konusunda www.mavibayrak.org.tr sitesini ziyaret ediniz.

1. "Şimdi buradasınız" noktası
2. Cankurtaran(lar)ın ve malzemelerin bulunduğu noktalar
3. Cankurtaran(lar)ın kontrol ettiği alanlar
4. İlk yardım malzemeleri/istasyonu
5. Telefonlar
6. Tuvaletler (engelliler için tuvaletler dahil)
7. İçme suyu
8. Araç ve bisiklet park alanları
9. Plajda veya plaj kenarında bulunan izinli kamp alanları
10. Geri dönüşüm kutuları
11. Çöp kutuları
12. Çöplerin ana noktada toplandığı yer
13. Numune alım noktalarının yerleri
14. Plaja giriş noktaları
15. Engelliler için giriş noktası ve rampalar
16. Farklı etkinlikler için ayrılmış alanlar (yüzme sınırı, sörf, yelkencilik, su sporları vb. etkinliklerin ayrıldığı alanlar)
17. En yakın toplu taşıma noktası
18. Yürüyüş yolları
19. Mavi Bayraklı plaj sınırları
20. Mavi Bayrak'ın asılacağı yer
21. Mavi Bayrak panosu
22. Diğer bilgi panolarının bulunduğu yerler
23. Plaj yakınındaki dere veya kanallar
24. Varsa yerel hudut sınırları
25. Yağmur suları tahliye kanalları
26. Yakında bulunan doğal hassas alanlar... v.b.
27. Plajda bulunan büfe, kafeterya vb.
28. Varsa yörenin simgesi olup plaj sınırları içinde kalan yer(ler)
29. Haritanın lejantı (işaretlenen yerlerde kullanılan simgelerin açıklamalarını içeren bölüm)
30. Yön işareti (kuzey)
31. Ölçek

Mavi Bayraklı plaj haritalarının tasarım kuralları ve örnek haritalar konusunda www.mavibayrak.org.tr sitesini ziyaret ediniz.

Kriter 6: Yasalara göre hazırlanan plaj davranış kuralları panoda sergilenmeli ve plaj kullanımını düzenleyen yasalar istenildiğinde kolayca ulaşılabilir bir yerde bulundurulmalıdır. (z)

Plaj davranış kuralları, plaj kullanıcılarının faaliyetleri sırasında uymaları gereken kuralları belirtmelidir. Plaj davranış kuralları, Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda sergilenmelidir. Bu bilgiye ayrıca konu ile ilgili ana giriş noktaları (örneğin bir iskelede "Dalış Yasaktır" işareti) veya ilgili sahalarda bilgilendirme şeklinde yer verilmelidir. Mümkün olan yerlerde uluslararası düzeyde kabul edilmiş semboller, örneğin piktogramlar, kullanılmalıdır.

Davranış kuralları evcil hayvanların kontrolü, yörede yaşayan canlılara özen gösterilmesi, farklı faaliyet alanlarına saygı, atık yönetimi, araçların kullanımı, kamp yapılmaması ve ateş yakılmaması konusundaki kuralları kapsamalıdır.

Plajın kullanımı ve idaresini düzenleyen yasalar, yerel otoritenin/plaj işletmecisinin ofisinde kamuya sunulmalıdır.

Cankurtaran ekipmanları ve cankurtaran(lar) ile ilk yardım hizmetlerinin ne zaman ve hangi sınırlar içerisinde sağlandığı Mavi Bayrak panosunda ve cankurtaran kulesinde açıkça belirtilmelidir. Ayrıca acil durum ve cankurtaran flama sisteminin bir açıklaması da bu panolarda yer almalıdır.

YÜZME SUYU KALİTESİ

Mavi Bayrak programı plajların mükemmel düzeyde yüzme suyu kalitesine ulaşmalarını gerektirir. Yüzme suyu kalite standartları, en uygun uluslararası ve ulusal standart ve mevzuata dayandırılmıştır.

Mavi Bayrak bir uluslararası eko-etikettir ve bu nedenle yüzme suyu kalitesi konusunda bir tane minimum global standardı vardır. Mevcut ulusal standartlar daha sıkı olmadığı sürece – örneğin Toplam Koliform bakterisinin test edilmesi gibi – burada tanımlanan plajlar için belirlenen yüzme suyu kalite standartları uygulanmalıdır. Daha katı ulusal standartların olması durumunda plaj, yüzme suyu kalitesi konusunda daha yüksek düzeyde olan ulusal standartlara uymak zorundadır.

Yeni kriterlere göre;

- Maksimum 30 günde bir numune alınacak (Ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından 15 günde bir numune alınmaktadır),
- Her bir yüzme alanı için yüzme suyu profili oluşturulacak (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından),
- Yüzme suyu analizleri geçmiş 4 yılın verilerine göre bakılacak (TÜRÇEV),
- Değerlendirmede 8. Kriterde anlatıldığı gibi 95 yüzdilik hesaplama yöntemi kullanılacaktır (Bu amaçla AB Çevre Komisyonu tarafından hazırlanmış olan bilgisayar programı kullanılmaktadır).

Kriter 7: Plaj, numune alım yöntemi ve numune alma takvimi konusundaki şartlara tamamen uymalıdır. (z)

Bir Mavi Bayraklı plaj en az bir numune alma noktasına sahip olmalı ve bu nokta, yüzen kişilerin en çok olduğu alanda yer almalıdır. Bunun yanı sıra, yakındaki akıntılar, nehirler ve diğer giriş noktaları, sel suyu tahliye yerleri v.b. gibi potansiyel kirlilik kaynaklarının olduğu yerlerden, bu tür iç akıntıların yüzme suyu kalitesini etkilemediği konusunda delil sağlamak amacıyla, ilave numuneler alınmalıdır. Başvurusu yapılan plaj üzerindeki tüm numune noktaları Mavi Bayrak yüzme suyu kalite kriterlerine uymalıdır.

Mikrobiyolojik ve fiziksel-kimyasal parametreler için numuneler alınmalıdır.

Benzer şekilde iç sularda (göller), kuraklık dönemlerinde dışarıdan su takviyesi olması durumunda, dışarıdan sağlanan suyun kalitesi Mavi Bayrak yüzme suyu kalite standartlarına uymak zorundadır.

Yüzeyden alınması gereken mineral yağ numuneleri dışındaki bütün numunelerin yüzeyin 30 cm altından alınması gerekmektedir.

Numuneler hangi sıklıkla alınmalıdır?

Mavi Bayrak sezonu boyunca numune alımları arasında 30 günden fazla zaman olmamalıdır. Mavi Bayrak programı, Mavi Bayrak sezonunun uzunluğuna bakılmaksızın bir yılda beşten az numune almış plajların başvurularını kabul etmemektedir, yani en az beş numune sezona eşit bir şekilde dağıtılarak alınmak zorundadır. İlk numune ise, Mavi Bayrak sezonunun resmi başlangıç tarihinden 30 gün önceki zaman dilimi içerisinde alınmalıdır. Yüzdük hesaplamada bir günde alınan numunelerden yalnızca bir numune değeri kayıt edilmelidir.

Numune sonuçları kirlilik düzeyinde muhtemel bir artışa neden olacağı yönünde endişelere neden olursa, herhangi bir muhtemel kirlilik vakasını kayıt altına almak amacıyla numune alma sıklığının artırılması tavsiye edilir.

Kısa süreli kirlilik durumunda, kirliliğin sona erdiğini tespit etmek için ilave bir numune alınması gereklidir. Bu numune yüzme suyu kalitesi verilerinin bir parçası değildir. Eğer kirli çıkan numunenin yerine başka bir numune sonucu konmak istenirse, kısa süreli kirliliğin sona ermesinden 7 gün sonra ilave bir numune alınmalıdır. Bir izleme takvimi süresince toplam numune sayısının ancak %15'inin kayıttan düşürülmesine izin verilir. Toplam numune sayısının %15'i hesaplanırken yuvarlama işlemi şu şekilde yapılır:

- Toplam numune sayısının %15'i ",49"a eşit ve küçük ise küçük olan tam sayıya yuvarlanır (örneğin 2,49 çıktı ise, 2 numune için değişiklik yapılabilir)
- Toplam numune sayısının %15'i ",50"ye eşit ve büyük ise bir üst sayıya yuvarlanır (örneğin 2,50 çıktı ise, 3 numune için değişiklik yapılabilir)

Orijinal ve tekrar alınan numuneler değerlendirme için "muafiyet dosyası" olarak Uluslararası Jüriye gönderilir (muafiyet durumları için EK A'ya bakınız).

Yüzme suyu kalitesinde ciddi olumsuz etkilere neden olarak petrol sızıntısı, anormal hava şartları veya diğer ekstrem durumlarda, plaj yönetimi geçici olarak bayrağı indirmeli ve bu durumun nedenlerini Mavi Bayrak panosunda açıkça belirtmelidir. Mavi Bayrak Panosunun ülke çapında standart olarak kullanılması bir zorunluluktur. Mavi Bayrak Panosu ile ilgili detaylı bilgiler www.mavibayrak.org.tr 'de yer almaktadır.

Kriter 8: Plaj, alınan numunelerin analizi konusunda yüzme suyu kalitesi analiz standartları ve şartlarına tamamen uymak zorundadır. (z)

Resmi olarak yetkilendirilmiş ve bu görev için eğitilmiş bağımsız bir kişi numuneleri almalıdır.

Yüzme suyu numunelerinin analizi bağımsız bir laboratuvar tarafından yapılmalıdır. Laboratuvar, mikrobiyolojik ve fiziksel-kimyasal analizleri gerçekleştirmek için ulusal veya uluslararası düzeyde akredite olmalıdır. Test metodu ve raporlama sistemi de akredite edilmelidir.

Analiz yöntemleri:

Mavi Bayrak adaylarının değerlendirilmesi için kullanılan yüzme suyu kalitesi verilerinin niteliğinin ve mukayese edilebilirliğinin artırılması için FEE, farklı metotlar arasında belirli bir doğruluk sağlayan, farklı laboratuvarlarda yeniden üretilebilir, tekrarlanabilir ve mukayese edilebilir analiz metotlarının kullanılmasını istemektedir. FEE tavsiyelerinde ilgili parametreler ve kabul edilebilir analiz yöntemleri için Avrupa (CEN) veya Uluslararası (ISO) standartlarının kullanılmasını tavsiye eder.

Yüzme suyu analiz sonuçları, numunelerin alınmasından sonra bir ayı geçmemek kaydıyla, alınır alınmaz Ulusal Koordinatöre verilmek zorundadır.

Yüzme sezonunun başlamasından önce bir numune alma takvimi oluşturulmalıdır. Numune alınmasını engelleyen olağanüstü durumlar olmadığı sürece, numune alma işlemi numune takviminde belirtilen ilk tarihten itibaren 4 gün içinde alınmalıdır. Olağanüstü durumlarda Ulusal Jüri, plajı Uluslararası Jüriye bir muafiyet durumu olarak bildirmelidir (Muafiyet durumları ile ilgili daha fazla bilgi için EK A'ya bakınız).

Numune alma işleminin geçmişi:

Bütün müracaatçılar için geçmiş dört sezona ait yüzme suyu kalitesi verileri bulunmalıdır. Mavi Bayrak ödülüne için uygun kabul edilebilmek için aday plajın geçmiş dört yıla ait verileri kriterlerde belirtilen limitlere uygun olmalıdır.

İlk defa başvurusu yapılacak ülke veya plajların Mavi Bayrak Ödülü'ne başvurabilmesi için en az 20 numune sonucunu sunması gerekir. İlk defa numune alınan bir plaj, bir yılda söz konusu 20 numuneyi tamamlayarak bir sonraki yıl başvuruda bulunabilir. Bir başka alternatifte ise müracaatçı plaj daha az sayıda numune almayı ve 20 numune alındığında başvuruda bulunmayı tercih edebilir (örneğin ilk yıl 10 numune, ikinci yıl 10 numune daha alır ve üçüncü yıl başvurusunda bulunur). Her bir yüzme sezonunda en az 5 numunenin alınması gerektiği unutulmamalıdır. Numune alım sıklığı için 7 numaralı kriter baz alınmalıdır.

Mevcut sezonun yüzme suyu analiz sonuçları 3 numaralı kriterle uygun olarak Mavi Bayrak panosunda yayınlanmalıdır. Mavi Bayraklı plajlarda su kalitesine ilişkin bilgilerin nasıl sunulacağına ilişkin tavsiyeler için EK D'ye bakınız.

Kriter 9: Sanayi ve kanalizasyon atıkları plaj alanını etkilememelidir. (z)

Her bir Mavi Bayraklı plaj için bir yüzme suyu profili oluşturulmalıdır. Yüzme suyu profili muhtemel kirlilik kaynaklarını, yüzme suyunun fiziksel, coğrafi ve hidrolojik özelliklerinin yanı sıra siyanobakteri ve alg oluşumlarını içermelidir.

Mavi Bayraklı plaj ve yakınındaki alanlar ile çevreleyen bölgeye herhangi bir endüstriyel, kentsel atık su veya kanalizasyon atığı dökülmemelidir. Plaj veya yakın çevresinde bu tür deşarj noktalarının olması durumunda müracaat sırasında bu noktalarla ilgili rapor verilmelidir. Ayrıca söz konusu deşarj noktalarının deniz suyu kalitesini olumsuz etkileyebileceği hakkında halka bilgi verilmelidir.

Kentsel atık suların toplanması, arıtılması ve deşarjı ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olmalıdır. Ülkemiz ve Avrupa Birliği ülkelerinde AB Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği (91/271/EEC) hükümleri geçerlidir. Her durumda, ulusal ve uluslararası standartlara ve mevzuata bakılmaksızın, sanayi ve kanalizasyon atıkları Mavi Bayraklı plajın su kalitesini veya çevreyi olumsuz yönde etkilememelidir.

Endüstriyel kirlilikle ilgili olarak, plajların çevresinde bulunan endüstriyel tesislere ve yapılarla, onların çevre üzerindeki muhtemel etkilerini belirten bildirimler gönderilmelidir. Bunun yanı sıra ilgili yetkililer yakın çevredeki endüstriyel tesislerin çevre üzerindeki etkilerinin izlendiğini yazılı olarak onaylamalı ve bu tesislerin kamu sağlığı riski ve çevresel tehdit oluşturmadığını teyit etmelidir.

Hamzaköy Plajı Yüzme Suyu Profili
TR1708001 / Çanakkale

Genel Kimlik Bilgileri

Yüzme Suyu Adı	Hamzaköy Plajı
Yüzme Suyu Kimlik Kodu	TR1708001
Bağlı Bulunduğu İl / İlçe	Çanakkale / Gelibolu
Yüzme Suyu Belirlenme Yılı	2009
Tipi / Bölgesi	Marmara
Mavi Bayrak	Yok
Yüzme Sezonu	Haziran-Eylül
Sorumlu Otorite	Gelibolu Belediyesi
Plaj İşletmesi Türü	Halk Plajı
İletişim	

Yüzme Suyunun Tanımı

Hamzaköy Plajı, Çanakkale İl'i'nin Gelibolu İlçesi'ne bağlıdır. 2009 yılında yüzme suyu olarak tanımlanmıştır.

Kumsal alanı 23888 m²'dir. Plaj su hattı uzunluğu 999 m'dir.

En geniş kumsal derinliği 55 m'dir.

Kumlu kıyı tipi mevcuttur.

Kumsal eğimi düzlük bir yapıdadır.

Ulaşılabilirlik durumu kolay olup, ulaşım denizyolu, karayolu / toplu taşıma, karayolu / özel araç ile yapılmaktadır.

Yüzme sezonu haziran-eylül ayları arasındadır.

Suyun rengi genellikle turkuazdır. Su berraktır.

Yüzme suyunun ortalama derinliği 0,50 m, maksimum derinliği 2 m'dir.

Plaj Çevresi Bitki Örtüsü ve Korunan Alanlar

Kumsal genişisi yapay park bölgesidir.

Plaj Konumu (N 40.411606, E 26.679821 - N 40.417324, E 26.683634)

Güncelleme Bilgileri

Güncelleme Sayısı	Güncelleme Tarihi	Bir Sonraki Güncelleme Tarihi	Güncelleme Yapan Kurum
00	03/06/2014	-	TÜBİTAK-MAM/ÇTÖE

Kriter 10: Yüzme suyu değerleri, mikrobiyolojik parametreler için verilen limitler içerisinde olmalıdır. (z)

Takip edilmesi gereken mikrobiyolojik parametreler aşağıda verilmiştir.

Parametre	Kıyılar ve geçiş suları için limit değerler	İç sular (göllere) için limit değerler
Fekal Kolibakteri (Escherichiacoli)	250 cfu/100 ml	500 cfu/100 ml
Intestinal Enterokok/ Fekal Streptokok	100 cfu/100 ml	200 cfu/100 ml

cfu: (bakterilerin) koloni oluşturan birimleri.

Kabul edilen yüzdellik dilim:

Mavi Bayrak Programı, müracaatçı bir plajın değerlendirilmesi için yukarıda belirtilen limit değerlerin 95. yüzdellik dilimde olmasını zorunlu tutar. Bu zorunluluk, 2006 AB Yüzme Suyu Direktifi ve Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiyelerine göre belirlenmiştir. Yüzdellik dilim her bir parametre için ayrı ayrı hesaplanmalı ve her bir parametre için bu kriter karşılanmalıdır. Örneğin, 95. yüzdellik dilim eğer Escherichiacoli için uygun, ancak Intestinal Enterokok için uygun değil ise, bu durumda plaja Mavi Bayrak verilmez.

95'inci diliminin nasıl hesaplanacağını ayrıntıları aşağıdaki kutuda sunulmuştur.

95. yüzdellik dilim

95. yüzdellik dilim ortalama kirlilik miktarını bulmak için uygulanan bir metottur. Yüzme suyu analiz sonuçları açısından bu değer, sonuçların %95' inin limit değere eşit veya limit değerden az olduğunu gösterir.

95. yüzdellik dilime aşağıdaki hesaplama yöntemi ile ulaşılır. (AB Yüzme Suyu Direktifi 2006' ya dayanılarak):

1. Değerlendirilecek veri dizindeki tüm analiz sonuçlarının log 10 değerini alınız. Sıfır değeri kullanılamadığı için tüm "0" değerleri "1" değeri (veya mümkün olan minimum değer ile) ile değiştirilmelidir.
2. Log 10 değerlerinin istatistiksel ortalamasını (aritmetik ortalama değil) hesaplayınız (μ)
3. Log 10 değerlerinin standart sapmasını hesaplayınız (σ)
4. 95. Yüzdellik sonuç şu işlemle bulunur: antilog ($\mu + 1,65\sigma$)
5. Sonuçta çıkan değer yukarıda verilen limit değerler içerisinde olmalıdır.

Kriter 11: Yüzme suyu fiziksel ve kimyasal parametreler için verilen limitler içerisinde olmalıdır. (z)

Yüzme suyu kalitesi aynı zamanda petrol ve yüzen atıklar gibi fiziksel veya kimyasal parametrelerden etkilenebilir.

- Suyun yüzeyinde görülebilen petrol tabakası veya sudan gelen bir koku olmamalıdır. Plaj petrol kirliliği ve türevleri konusunda izlenmeli ve bu tür bir kirlilikte ihtiyaç duyulacak tedbirleri içeren bir acil durum planı olmalıdır.
- Deniz yüzeyinde ve plajda katran atıkları, ahşap, plastik maddeler, şişeler, konteynırlar, bardak veya diğer maddeler gibi yüzen hiçbir maddenin olmaması gerekmektedir.

Olağandışı değişiklikler tespit edilirse acil olarak müdahale edilmelidir. Bu durum suyun renginde, berraklığında ve bulanıklığında olağandışı değişiklikleri kapsar. Fiziksel ve kimyasal değişiklikler birden çok kez tespit edilirse, Mavi Bayrak, sezonun kalan bölümü için indirilmelidir ve bu plaj sonraki yıl muafiyet belgelerini tamamlamadığı sürece Mavi Bayrak için başvuruda bulunamaz.

PH değerinde anormal bir değer görüldüğünde kaynağı hakkında araştırma yapılmalıdır.

ÇEVRE YÖNETİMİ

Kriter 12: Plajın bağlı olduğu yerel yönetim/plaj yöneticisi, plajlarda çevresel denetimleri ve kontrolleri yapmak ve bir çevre yönetim sistemini oturtmak amacıyla belde bazında Mavi Bayrak Plaj Yönetim Komitesi oluşturmalıdır. (k)

Böyle bir Plaj Yönetim Komitesi varsa Kıyı ve Deniz Koruma Alanları da dahil olmak üzere çevre yönetimi başlığı altındaki tüm kriterlere uyumu temin etmekle görevlendirilmelidir. Komitede, yerel düzeydeki tüm ilgili paydaşlar yer almalıdır. İlgili paydaşlar; yerel yönetim temsilcisi (yerel mavi bayrak sorumlusu) otel yöneticisi, plaj yöneticisi, cankurtaran, eğitim temsilcileri, yerel sivil toplum örgütleri ile yerel halktan temsilci (kent çevre meclisi üyesi olabilir) ve özel kullanıcı grupları, Deniz Koruma Alanı temsilcisi gibi diğer paydaşlardan oluşabilir.

Plaj Yönetim Komitesi, yerel otorite/plaj işletmecisi ile işbirliği yaparak bunları desteklerken, plajlarda çevre yönetim sisteminin oluşturulmasına yardımcı olur ve plaj ile plaj tesislerinin çevresel denetimlerini yapar.

Mümkün olan durumlarda plaj yönetim komitesi, bulunduğu yerel yönetim veya bölgede birden fazla Mavi Bayrak plajının idaresinden sorumlu olabilir, yani her bir Mavi Bayraklı plaj için ayrı bir plaj yönetim komitesine ihtiyaç yoktur.

Kriter 13: Plaj, arazi kullanımı ve işletme açısından kıyı alanları kullanımını içeren tüm yasa ve yönetmeliklere uymalıdır. (z)

Bir plajın Mavi Bayrak alabilmesi ve bunu devam ettirebilmesi için; kıyı alanları yönetimi planlanması, imar planları, atık su ve çevre mevzuatına ilişkin yasal düzenlemelere uyması zorunludur. Müracaatçı, sorumluluğu altındaki tesislerin ve gerçekleştirilen faaliyetlerin bu mevzuatlar ile uyumlu olduğunu garanti etmelidir. Plaj yerinin ve üzerindeki tesislerin idaresi, plaj işletimi ve yakın çevresi resmi imar ve şehircilik planları ve ilgili planlama mevzuatı ile uyumlu olmalıdır. Bu mevzuat arazi kullanım planlarını, kanalizasyon/endüstriyel atık deşarjlarını, çevre sağlığını ilgilendiren mevzuatları, koruma planlarını, işletme lisans ve izinlerini vb. kapsayabilir.

Tesislerin yeri ile plaj ve çevresindeki alanların kullanımı, planlama yönergelerine uygun olmalıdır. Bu, çevresel etki değerlendirmelerini (ÇED) kapsar. Mavi Bayrak Ödülü için başvuru yapıldığı zaman, başvuran yetkili plajdaki binaların yerel inşaat düzenlemelerine uygun olduğunu istenildiğinde yazılı olarak kanıtlamak zorundadır.

Mevcut plaj tesisleri, devam eden inşaat çalışmaları, plajın ve çevresinin diğer kullanımları çevre koruma mevzuatı da dahil olmak üzere kıyı veya tatlı su alanlarının kullanımını düzenleyen yasalara uygun olmalıdır. Kumullar, yürüyüş yolları ve park alanları da dahil olmak üzere plajın arkasında kalan kısımlar kıyı alanları yönetimi ilkelerine göre korunmalıdır.

Kriter 14: Hassas alanların yönetiminde ilgili yönetmeliklere uyulmalıdır. (z)

Plaj veya çevresindeki bazı alanlar çok hassas olabilir ve özel yönetim gerektirebilir. Bu gibi durumlarda, plaj işletmecisinin, bu sahaları nasıl yöneteceği konusunda bir koruma kuruluşuna veya bir uzmana danışması şiddetle tavsiye edilir. Özel yönetimin gerektiği alanlarda, müracaatçı, başvurusu esnasında bu danışma işlemini yerine getirdiğini ve bir yönetim planının uygulanacağını teyit etmek zorundadır.

Ancak bazı alanların hassasiyeti, bu alanların Mavi Bayraklı plaj olmasını veya bu alanlarla ilgili insanları bu alana yönlendireceğinden, bilginin yayınlanmasını engeller. Sayıları gittikçe artan ziyaretçiler doğal hayatı ve habitatları tesis ve yol inşası veya park etme amacıyla toprağı kullanarak tehlikeye düşürebilir. Genel bir kural olarak Mavi Bayrak akreditasyonu sadece, ziyaretçileri ve rekreasyon amaçlı kullanımları, yerel doğal hayata uzun vadeli geri dönülemez zararın verilmesini engelleyecek şekilde idare edeceğini gösterebilen alanlarda verilir.

Eğer Mavi Bayraklı plaj bir kıyı ve/veya deniz koruma alanı içerisinde veya yakınında yer alıyorsa, biyolojik çeşitliliğin ve deniz ekosistemin korunabilmesi için ilgili kıyı ve/veya deniz koruma alanı yönetimi ile iş birliği içerisinde çalışılmalıdır.

Kriter 15: Plaj temiz tutulmalıdır. (z)

Plaj ve çevresindeki yürüyüş yolları, park alanları, plaja giriş noktaları daima temiz ve bakımlı tutulmalıdır. Herhangi bir şekilde çöp bulunmamalı, bu çöplerin birikmesine ve kötü bir görüntü ya da kirlilik yaratmasına izin verilmemelidir.

Plaj, çöp ve atık yönetimi ile ilgili ulusal mevzuata ve genelgelere uymak zorundadır. Plaj ve çevresinin büyüklüğüne, görünümüne ve hassasiyetine göre plaj temizliği makine ile veya elle yapılabilir. Yoğun ziyaretçisi olan alanlarda zaman zaman sigara izmariti gibi küçük partikülleri temizlemek için mümkünse makine ile eleme yapılarak kumların derinlemesine temizlenmesi sağlanmalıdır.

Yağmur ve sel suyu akıntıları devam ettiği sürece, bu akıntıların tahliye noktaları ve çevresi günlük olarak temizlenmelidir.

Plaj temizlenirken, kaplumbağaların kumda yumurtalarını nereye bıraktığı gibi yöresel flora ve fauna özellikleri de dikkate alınmalıdır. Kumu veya etrafındaki bölgeyi temizlemek amacıyla böcek öldürücülerin veya kimyasalların kullanımı yasaktır. Deniz Koruma Alanı ve hassas alanların (kumullar gibi) temizliğinde ise ilgili yönetmelik ve koruma kurulu kararları ve yönergeleri dikkate alınmalıdır.

Plajlardan sorumlu olan yerel yönetim yetkilileri (yerel sorumlular) sadece Mavi Bayraklı plajları değil yakınındaki diğer plajları da dikkatle incelemelidir. Bu şekilde tüm halk plajlarının düzenli olarak takibi ve temizliğinin sağlanması beklenmektedir.

Alg ve diğer deniz yosunlarının yönetimi ile ilgili bilgi için lütfen 16 numaralı kritere bakınız.

Plajın temizlik oranını belirlemek için Plaj Çöp Ölçüm sistemi veya benzer bir sistemin kullanımı tavsiye edilmektedir (daha fazla ayrıntı için EK F'ye bakınız.)

Kriter 16: Plaja gelen yosun ve diğer doğal bitki kalıntıları, kötü bir görüntü yaratmadığı sürece plajda bırakılmalıdır. (z)

Yosun bitkiler (algler) genelde deniz yosunu olarak tanımlanır. Deniz yosunu ve diğer yosunlar/doğal kalıntılar tatlı su ve deniz ekosistemlerinin doğal bileşenleridir. Bu ekosistemler, rekreasyon amaçlı olarak temizlenmesi gereken şeyler olarak değil, yaşayan ve doğal çevrenin bir unsuru olarak kabul edilmelidir. Böylece, kıyadaki deniz yosunu ve diğer yosunlar/doğal kalıntıların yönetimi hem ziyaretçilerin ihtiyaçlarına hem de biyolojik çeşitliliğe karşı duyarlı bir şekilde yapılmalıdır. Bunların, kötü bir görüntü oluşturmadığı sürece, plajda gelgitler ve dalgalar aracılığıyla doğal yollarla bertaraf edilmesi beklenmelidir.

Bitkilerin tehlike yaratacak veya görüntü olarak rahatsız edecek seviyede plajda birikmesine izin verilmemelidir. Sıcak havalarda yosun birikimi, çürümeye neden olabilir ve bu da sinekleri ve larvalarını çeken kokular üretir. Çürüten yosun kaygan olabilir ve kıyılarda yürümek için tehlike oluşturabilir. Ayrıca rekreasyonel faaliyetler için veya engelli kullanıcılar için plaja erişimi de engelleyebilir. Ancak bitkilerin tamamen kaldırılması gerektiği durumda bunların çevreyle dost bir yöntemle bertaraf edilmesi – örneğin kompostlama veya gübre olarak kullanma – gerekmektedir. Mümkünse, plajdaki yosun bitkilerinin yönetimi konusunda bir çevre uzmanına danışılmalıdır.

Bazı bölgelerde deniz yosunu plajda daha sonra gübre veya kumul sabitleyici olarak kullanılmak üzere kurutulur. Plaj işletmecilerini bu iyi uygulamadan vazgeçirmemekle birlikte, bu durumun plaj kullanıcıları için bir rahatsızlık yaratmadığından emin olunması gerekmektedir.

Plajda bitki birikimi kalıcıysa, sahil yönetim planının bir parçası olarak, yosun yönetim stratejisinin geliştirilmesi önerilir.

Kriter 17: Plajda yeterli sayıda çöp kutusu, atık konteynırı bulunmalı, bunlar düzenli olarak boşaltılmalı ve temiz tutulmalıdır. (z)

Atık veya çöp kutuları (tercihen kapaklı) için fonksiyonelliğin yanında uygun tasarım ve görünüm de dikkate alınmalıdır. Çöp kutularının çevreye dost malzemelerden yapılmış olanlarının – örneğin geri dönüştürülmüş kompozit plastik veya ahşap malzemeden yapılmış çöp kutuları gibi – kullanılması tavsiye edilmektedir.

Plajda yeterli sayıda ve aralıklarla çöp kutusu bulundurulmalı, düzenli olarak boşaltılmalı, bakımı yapılmalı ve güvenliği sağlanmalıdır. Her bir çöp kutusunun kapasitesi, ortalama plaj kullanıcı sayısı ve kutuların hangi sıklıkla boşaltıldığı, plajda minimum hangi sayıda ve aralıklarla çöp kutusu konulması gerektiğini belirler. Turist sayısının sezonda tepe noktasına ulaştığı süre boyunca, ihtiyaca göre çöp kutularının sayısı ve boşaltma sıklığı artırılmalıdır.

Özetle, çöp kutuları seçilirken ve yerleri belirlenirken şunlara dikkat edilmesi gerekir;

- kutunun kapasitesi
- çevreye duyarlı malzemeden yapılmış olması
- çöplerin çeşidi ve kaynağı
- yaya trafiğinin yoğunluğu
- plaj temizleme yöntemleri ve aralıkları (en yoğun zamanlar dahil)
- yerel çevre koşulları (rüzgar, gelgit olayları ve çöpleri karıştıran martılar gibi)
- erişilebilirlik (kutuların yüksekliği gibi)
- estetik

Toplanan çöpler sadece yetkili mercilerce çevre mevzuatına uygun olarak lisanslanmış tesisler tarafından bertaraf edilebilir. Mavi Bayraklı plajın sorumluluğu, çöplerin uygun bir şekilde bertaraf edildiğinin temin edilmesidir.

Kriter 18: Plajda geri dönüştürülebilen atıkların ayrı ayrı toplanabilmesi için imkanlar olmalıdır. (z)

Eğer beldede geri dönüşüm tesisi var ise cam, metal, plastik, kağıt v.b. gibi maddeler için plajda ayrı konteynırlar bulundurulmalıdır. Bu konteynırlar toplanacak atığın çeşidine göre özel olarak tasarlanmış ve yönetiliyor olmalı, düzenli olarak boşaltılmalı ve kolay ulaşılabilir yerlerde bulundurulmalıdır.

Geri dönüşüm tesisleri, mümkün olduğunca çok türde atığı toplama ve ayrıştırma imkanı sağlamalıdır.

Yerel otoriteler/plaj işletmecileri, başvuru sırasında, yerel yönetimin atık geri dönüşüm tesislerine sahip olup olmadığını belirtmelidir.

Mavi Bayrak programı kapsamında, bütün yerel otoriteler ve plaj işletmecilerinin, bölgelerinde geri dönüşüm tesisleri olmasa bile geri dönüşüm ve atık ayrıştırma imkanlarını plaj için geliştirmeleri beklenmektedir.

Kriter 19: Yeterli sayıda sıhhi olanaklar (tuvalet-lavabo) bulunmalıdır. (z)

Plajda bulundurulacak tuvalet-lavaboların sayısı, yoğun sezondaki ortalama ziyaretçi sayısına, plajın uzunluğuna ve plaja ana giriş noktalarının sayısı ve yerine göre belirlenmelidir.

Sıhhi tesisler, Mavi Bayrak bilgilendirme panosunun üzerindeki haritada gösterilmeli ve plajdaki yönlendirme işaretleri ile kolayca bulunabilmelidir.

Plajda ya da tuvaletlerin yanında bulunacak duşlar (sahilde veya bina içinde), soyunma kabinleri, bebek bezi değiştirme bölümü de ayrıca teşvik edilmektedir. Tuvalet ve benzeri tesisler yakında bulunan ve halkın kullanımına açık dükkanların, restoranların, kafeteryaların ya da diğer tesislerin yanında olabilir. Ayrıca engelliler için de bu tür tesisler sağlanmalıdır. (33 numaralı kritere bakınız).

Sıhhi tesisler içerisinde lavabo, sabun, temiz havlu (kağıt veya bez havlu veya kurutucu) bulunmalıdır. Sıhhi tesislere giriş emniyetli olmalıdır. Sıhhi tesislerin estetik tasarım ve bakımına ayrıca dikkat edilmelidir. Bina içine ve doğal çevreye iyi bir şekilde entegre edilmeli ve binalara karşı vandalizmi engelleyebilmesi için düzenli olarak bakımı yapılmalıdır.

Kriter 20: Sıhhi olanaklar temiz tutulmalıdır. (z)

Sıhhi tesisler (duş-tuvalet lavabo vb.) daima temiz tutulmalıdır. Tesislerin kontrol ve temizlik sıklığı kullanım yoğunluğuna göre ayarlanmalıdır. Günlük olarak daha fazla ziyaretçisi olan plajlar, tesislerini her gün ve gün içinde birçok defa kontrol etmeli ve temizletmelidir.

Sabun ve kağıt havlu imkanı ile çevreye duyarlı temizlik malzemelerinin kullanımı tavsiye edilmektedir.

Kriter 21: Sıhhi olanaklar atık su sistemine bağlı olmalıdır. (z)

Tuvaletlerden oluşan atık su, arıtılmamış haliyle toprağa veya suya karışmamalıdır. Atık su arıtma tesisi bulunan köylerde veya belediyelerde tuvaletler belediyenin kanalizasyon sistemine bağlı olmalıdır.

Belediyeler tarafından sağlanan kanalizasyon hizmetlerinin dışında bulunan tesisler ve/veya uzak yerlerde bulunan plajlar için, işlenmemiş kanalizasyonun veya atık suların toprağa veya suya karışmasını – ve çevreyi olumsuz yönde etkilemesini – engellemek için münferit paket arıtma veya alternatif arıtma sistemleri kurulmalıdır.

Kriter 22: Plajda izinsiz kamp, araç kullanımı ve herhangi bir atık boşaltımı yapılmamalıdır. (z)

Plajda izinsiz kamp, araç kullanımı ve herhangi bir atık boşaltımı yasaklanmalıdır. Bu yasaklarla ilgili bilgiler plajda yer almalıdır (6 numaralı Kriter: davranış kurallarının bir parçası olarak).

Mavi Bayraklı plajlarda araçların girişine (plaj temizliği ve güvenlik amacıyla kullanılan araçlar hariç, örneğin: cankurtaran ekipmanlarını taşıyan veya acil durum araçları) izin verilmemelidir. Ancak tamamen yasaklanamadığı durumlarda, gerekli makul açıklamalar yapılarak uygun bir şekilde yönetilmelidir. Araçsız bölgelerin yanı sıra araç kullanımı ve park alanı olarak ayrılan bölgeler belirlenmeli ve ihtiyaç duyulduğu durumlarda polis veya trafik görevlileri plajı kontrol etmelidir. Eğer araçlara izin veriliyorsa, bu araçların suyun değdiği alanlara girmesi her zaman yasak olmalıdır. Plajın büyük bir bölümü araç trafiğine tamamen kapalı olarak işaret edilmelidir.

Araçlara izin verilen plajların bu kriter için muafiyet istendiğine ve gerekçesine dair bir doküman ile başvurularını göndermesi gerekmektedir.

Plaja araçların girişini engelleyecek hiçbir bariyerin olmadığı ve izinsiz araç girişi, kamp yapma ve boşaltma gibi problemlerin çıktığı durumlarda, bu faaliyetleri engellemek için yönetmelikler uygulanmalıdır. Bu yönetmeliklere ilişkin bilgiler plajda sergilenmelidir. Plaj ve yakın çevresinin çöp veya diğer atıkların dökülmesi amacıyla kullanımı kabul edilebilir bir durum değildir. Plajda araç kullanımını gerektiren özel günlerin olması durumunda ekosistem üzerindeki zararı ve plaj kullanıcıları üzerinde yarattığı riski engellemek için özel bir yönetim planı hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Mavi Bayraklı plajlarda gerçekleştirilecek aktiviteler için EK G'ye bakınız.

Acil durum araçları için plaja yakın bir yerde park imkanı sağlanmalıdır.

Kriter 23: Köpekler ve diğer evcil hayvanların plaja girişleri kesin bir şekilde kontrol edilmelidir. (z)

Mavi Bayraklı plajlarda köpek ve evcil hayvanların girişine sadece plajın arka kısmında bulunan park, yürüyüş ve gezinti alanlarında ve ancak plaj yetkilileri ile yerel ve ulusal mevzuat izin veriyorsa izin verilir. Bu alanlardaki hayvanlar kontrol edilmelidir. Köpekler ve diğer hayvanların ana plaja ve yüzme alanına girmelerini engellemek için bir köpeksiz bölge'nin oluşturulması tavsiye edilir, ancak görme engelliler için kılavuz köpekler bunun dışında tutulur.

Eğer plaj atlı polis devriyeleri tarafından izleniyorsa, plajın hayvanların dışkısı tarafından kirlenmemesi sağlanmalıdır.

Başboş hayvanlar içinse plajlardan uzaklaştırmak için sistemler oluşturulmalıdır. Ayrıca, başboş hayvanların plaja girişini engellemek için önlemler alınmalıdır. Plaja başboş hayvanın girmesi ve bunun kontrol altına alınamaması durumunda, plaj işletmecisinin/yerel otoritenin durumla ilgili halkı bilgilendirmek amacıyla işaretler koyması tavsiye edilir. Ayrıca, halkı, plajda başboş hayvan gördüğünde ne yapacakları konusunda bilgilendirmek amacıyla gerekli bilgilere de yer verilmesi tavsiye edilir.

Kriter 24: Plajın bütün yapı ve donanımları bakımlı olmalıdır.

Plajdaki binalar ve diğer yapıların görüntüsüne önem verilmelidir. Bu yapılar doğal ve yapay çevre ile bütünleşmiş olmalı, inşaat mevzuatına uymalı ve çevresel-estetik şartları karşılamalıdır.

Plajdaki donanımlar; oyun alanları ve iskele gibi diğer kriterler altında ele alınmayan tesis veya hizmetlerden oluşur. Donanımların, kullanım emniyeti için düzenli olarak bakımı ve kontrolü yapılmalıdır. Donanımların temizliği, mevcut durumu, ekipman veya binanın bakımında kullanılan boya ve diğer malzemelerin çevresel etkileri ile bozulma veya arıza yapma durumunda yaratacağı muhtemel riskler dikkate alınmalıdır. Mümkün olduğunca çevreyle dost ürünler kullanılmalıdır.

Bütün inşaat işleri ve tehlikeli yapıların etrafı halkın girişini engellemek amacıyla çevrilmelidir. İnşaat işlerinin Mavi Bayrak sezonunda yapılması durumunda, bütün Mavi Bayrak kriterlerinin inşaat süresince karşılanması zorunludur. Ayrıca, inşaat işleri plaj kullanıcılarını etkilememelidir.

Kriter 25: Yörede deniz ve tatlısu hassas alanları varsa, buradaki doğal yaşamı izleme programı uygulanmalıdır. (z)

Eğer Mavi Bayrak plajının herhangi bir bölümünün 500 metre içinde hassas doğal alan var ise (mercan resifi ya da deniz çayırı), sezon boyunca en az bir kere bu alandaki doğal yaşamın sağlıklı bir şekilde devam edip etmediğini kontrol etmek amacıyla bir izleme programı oluşturulmalıdır. İzleme programı ve hassas alan yönetiminde ilgili yetkili kuruluşa danışılmalıdır. (Ülkemizde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü bu konuda yetkilidir)

Eğer mercan kayalıkları var ise bu izlemede, "Reef Check" Mercan Resifleri İzleme Programı kullanılmalıdır. (Reef Check, mercan resifleri konusunda çalışan ve aynı zamanda Mavi Bayrak Uluslararası Jürisi olan gönüllü bir kuruluştur) Resif Kontrolü izleme sistemi ile ilgili ayrıntılı bilgi için EK F'ye bakınız.

Kriter 26: Plaj alanına ve belde içerisinde sürdürülebilir ulaşım araçları (toplu taşıma, bisiklet vb.) teşvik edilmelidir. (k)

Bu kriter, aşağıdaki düzenlemeleri içerir:

- Toplu taşımanın teşvik edilmesi
- Bisiklete binmenin, kiralamanın ve bisiklet park yerleri oluşturulmasının teşvik edilmesi
- Trafik sıkışıklığını düzenleyecek ve yoğun trafiği azaltacak planların desteklenmesi
- Plaja yaya girişlerinin ve yürüyüş yollarının geliştirilmesi.

Mavi Bayrak Programı plaj servisi, bisiklet kiralama veya ücretsiz bisiklet imkanı gibi alternatif ulaşım yollarını teşvik eder. Bu tip uygulamalara trafiğin çok yoğun olduğu veya plajın hassas bir alanda olduğu yerlerde özellikle ağırlık verilmesi gerekir.

Yerel otoritenin/plaj işletmecisinin Mavi Bayraklı plaj ve yakın çevresinde trafik yoğunluğunu ve bunun hava kirliliğini ve arazi kullanımı üzerindeki etkilerini azaltmaya yönelik bir trafik yönetim planını uygulaması önerilmektedir.

Ayrıca, Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda sürdürülebilir ulaşım araçlarına ilişkin bilgiye de yer verilmesi tavsiye edilmektedir.

CAN GÜVENLİĞİ VE HİZMETLER

Kriter 27: Kamu güvenliği için gerekli önlemler alınmalıdır. (z)

Plaj işletmecisi, ulusal yasalara uygun olan güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlamalıdır.

Buna ek olarak plaj işletmecisinin, belirlenmiş her bir yüzme alanı için risk değerlendirmesi yaptırması şiddetle tavsiye edilir. Bu risk değerlendirmesi ilgili ulusal otorite veya Uluslararası Cankurtarma Federasyonu (ILS) tam üyelerince yapılmalıdır (EK-1'ya bakınız). Risk değerlendirmesinde belirtildiği şekilde kamu güvenliği için önlemler alınmalı, temel öncelik mevcut kaynaklar olmalıdır.

Ziyaretçilerin yoğun olduğu Mavi Bayraklı plajlarda yeterli sayıda cankurtaran bulunmalı ve cankurtaranlar risk değerlendirme raporunda belirtilen, plajın özelliğine ve kullanım yoğunluğuna uygun mesafelerde görevlendirilmelidir. Risk değerlendirilmesinin yapılmadığı plajlar için her 200m'de 2 cankurtaran bulunması ve cankurtaran sayısının plaj kullanımına bağlı olarak artırılması gerekmektedir. Cankurtaranlar gerekli ulusal veya uluslararası niteliklere (gümüş bröve) sahip olmalıdır. Cankurtaran gümüş brövesi ve geçerlilik süresi iş verilmeden önce kontrol edilmeli ve talep edilmesi durumunda Ulusal Koordinatöre gösterilmelidir. Ayrıca Mavi Bayrak panosuna bir fotokopisi konulmalıdır. Cankurtaranlar sadece can kurtarma görevini icra etmeli, su sporları, kiralama, hizmet sunma, temizlik yapma gibi başka bir işte çalıştırılmamalıdır.

Cankurtaranlar kolaylıkla tanınabilmelidir. Bu nedenle cankurtaranların uluslararası kabul gören üniforma (kırmızı şort ve üzerinde cankurtaran yazılı sarı tişört) giymeleri zorunludur.

Cankurtaranlar tarafından izlenen yüzme alanları flamalarla açık bir şekilde sınırlandırılmalıdır. Bu alanlar plaj panosunda bulunan haritanın üzerine işlenmeli, plajda bayraklar veya diğer işaretlerle belirtmeli veya diğer bilgi panolarında da bulundurulmalıdır. Uluslararası Cankurtarma Federasyonu (ILS) bayrak ve işaretlerin ISO 20712 ile uyumlu olmasını önermektedir. Cankurtaran görev alanlarının şu şekilde ayrılması önerilmektedir: Kırmızı Bayrak= Yüzmek yasak, Kırmızı/Sarı Bayrak= Cankurtaran görev alanında, Siyah/Beyaz Kareli Bayrak= Sadece sörf ve su sporları alanı- yüzmek yasak.

Bunlara ek olarak gerekli yerlerde uluslararası piktogramlar kullanılmalıdır.

Cankurtaran İstasyonunda Bulundurulması Gereken Malzemeler:

1. Cankurtaran istasyonu (Kule, kulube veya hakim nokta. Cankurtaran kulesi kontrollü yüzme alanını rahatlıkla görebilecek yerde olmalı. Kullanışlı, estetik, iniş yönü yüzme alanındaki vakayla göz teması kesilmeyecek şekilde, pratik inişe sahip standart cankurtaran kule esaslarına uygun olmalıdır)
2. Motorlu kurtarma botu veya jet ski (Plajda, su sporları birimindeki bot veya jet ski kabul edilebilir. Cankurtarma botu veya jet ski yüzme alanı dışında bulundurulmalıdır)

3. Can simidi (Straforlu veya hafif pvc malzemeden üretilmiş, kolay atılabilen, en az 10 metre yüzen ipe bağlı olmalı)
4. Megafon (Kalabalıkta rahat duyuru yapılabilecek güçte, sireni bulunan)
5. Cankurtaran kemeri (Kazazedeyi sarabilen tipte olmalı. Yüzdürmeyi sağlayan su geçirmez plakalardan oluşan, standart ölçülere sahip olmalı)
6. Fırlatma ipi (Torba içinde toplanabilen en az 15 m. uzunluğunda yüzer ip)
7. Cankurtaran düdüğü
8. Dürbün
9. Cankurtaran üniforması (Standartlara uygun renk ve tipte olmalı)
10. Plaj güvenlik flamaları (Standartlara uygun ölçülerde)
11. Yüzer sedye (Kafa sabitleyici olmalı. Ayrıca ayak, gövde, göğüs sabitleme kemeri olmalı)
12. Telsiz (Her cankurtaran için 1 adet telsiz)
13. Maske, palet, şnorkel (Kazazedeye hızla ulaşabilmek ve gerekirse sualtında arama kurtarma yapabilmek için)

Dikkat edilmesi gereken hususlar:

- Kullanılacak tüm malzemeler TSE ve CE Belgeli olmalıdır.
- Malzemeler periyodik olarak kontrol edilmeli, kullanılamaz haldekiler değiştirilmelidir.
- Malzemeler plajın her bir noktasından kolay ulaşılabilir ve görünür yerlerde, belli aralıklarla plajın herhangi bir noktasından kolayca ulaşılabilir noktalarla bulundurulmalıdır.
- Malzemelerin yanında kullanma talimatları ve kurtarma durumunda ne yapılması gerektiği yazmalıdır. Cankurtaran ekipmanlarının yerlerinin acil durum işareti ile işaretlenmesi tavsiye edilir.
- Malzemelerin ve cankurtaran kulesinin yerleri Mavi Bayrak panosunun üzerinde bulunan haritada gösterilmelidir. Ayrıca cankurtaranların ve/veya cankurtaran malzemelerinin hangi saatlerde plajda bulundurulacağı ve cankurtaran flamalarının açıklamaları açık bir şekilde Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda ve ayrıca cankurtaran biriminde bulundurulmalıdır.

EK D Plajlarda kullanılacak flamalar ve açıklamaları içermektedir.

Kriter 28: Plajda ilkyardım malzemeleri bulundurulmalıdır. (z)

İlkyardım;

- a. Plajda cankurtaran ve kullanacağı ilkyardım malzemelerinin bulundurulması ile,
- b. Eğitimli personeli olan daimi bir ilkyardım istasyonu ile,
- c. Plaj üzerinde yer alan işletmelerde ilkyardım malzemeleri ile ve/veya
- d. Halkın doğrudan kendisinin kullanabilmesine olanak sağlayacak bir şekilde sağlanabilir.

Kalabalık plajların veya aile plajlarının gerekli eğitimleri almış daimi personeli olan ilk yardım istasyonlarının olması önemle tavsiye edilir.

Cankurtaran İstasyonunda Bulundurulacak Temel İlk Yardım Malzemeleri:

1. İlk yardım çantası (Su geçirmez kumaş ya da plastik kutudan imal edilmiş, sarı, turuncu ya da kırmızı renklerde, steril malzemeleri koymak için bölmeleri ve üzerinde ilk yardım işareti olan)
2. Airway (Suni solunum için havayolu aparatı, çocuk ve yetişkin için birer adet)
3. Ambu (Suni solunum cihazı)
4. Yara bandı
5. Üçgen sargı veya boyun askısı
6. Steril yara bohçaları / pedleri
7. Steril göz sargısı / pedleri
8. Steril gazlı bez
9. Elastik bandaj
10. Pansuman makası ve çengelli iğne
11. Ayarlı turnike
12. Yapışkan flaster
13. Steril eldiven
14. Alüminyum battaniye
15. Ağız kilitlenebilen sızdırmaz poşet (2 adet)
16. Boyunluk (Sert çene destekli olmalıdır. Bebek, çocuk, yetişkin için birer adet ya da ayarlanabilir boyunluk olmalıdır)
17. Not defteri ve kalem, deri üzerine silinmeye dayanıklı yazı yazabilen bir kalem
18. İlk yardım kitapçığı

Sağlık Ünitesinde (Revir, Sağlık Kabini, İlk Yardım Ofisi vb. Uzman Sağlık Görevlilerinin veya İlk Yardım Sertifikalı Personelin Görev Yaptığı Üniteler) Bulundurulacak İlk Yardım Malzemeleri:

1. Temel ilk yardım malzemeleri (hem cankurtaran istasyonunda hem de revirde bulunmalı)
2. İlk yardım yatağı
3. Oksijen tüpü ve maskesi (Serin yerde ve sabitlenmiş olarak bulundurulmalı)
4. Sabitleyici travma tahtası / yüzer sedye (Sabitleyici bloklar ve file koşumları olmalı)
5. Dezenfektan, yara temizleyici, merhem
6. Şişme atel seti
7. Sıcak su, soğuk su (yanıklar ve hipotermi müdahalesinde kullanılmak üzere)
8. Diğer malzemeler (köpekbalığı saldırısı, denizanası ısırması vb. sonrasında kullanılabilecek malzemeler)

Dikkat edilmesi gereken hususlar:

- İlk yardım istasyonu veya ilk yardım malzemelerinin plaj ziyaretçileri tarafından kolaylıkla bulunabilmesi için bulundukları yerlerinin yönlendirme işaretleri ile açıkça gösterilmesi gerekmektedir.
- İlk yardım olanağının sunulduğu saatler ile ilgili bilgi açıkça verilmelidir. (Ayrıca kriter no: 5'e bakınız)
- Tüm malzemelerin son kullanma tarihleri uygun olmalı ve steril olarak standartlara uygun ilk yardım çantası içerisinde muhafaza edilmelidir.
- Bistüri, enjektör gibi cerrahi durumlar için kullanılacak malzemeler cankurtaran istasyonunda bulundurulmamalıdır.
- Kalabalık plajların ve halk plajlarının gerekli eğitimleri almış daimi personeli olan sağlık ünitelerinin olması önemle tavsiye edilir.
- Oteller için, ilk yardım odası veya reviri bulunsan bile plajda cankurtaran istasyonunda bulunması gereken malzemeler istenmektedir.

Kriter 29: Kirlilik kazaları ve riskleri ile mücadele edebilecek acil durum planları oluşturulmalıdır. (z)

Acil durum planı, acil durumlarda etkili bir müdahale/mücadelenin ortaya konulabilmesi için açık bir şekilde tanımlanmış prosedürü içermelidir. Söz konusu acil durumlar şunlar olabilir; denizden gelebilecek petrol-tehlakeli-zehirli atık sızıntısı, yağmur suyu kanalına karışmış bir deşarjin kıyıya ulaşması, fırtınalar, zararlı olabilecek boyuttaki bir alg patlaması, vb. Burada acil durum olarak belirtilenler, plaj veya yüzmeye suyu kalitesini önemli ve büyük oranda etkileyen durumlar olarak tanımlanmaktadır.

Kirliliğin en kısa sürede giderilebilmesi için yerel yönetimle koordinasyon halinde yapılacaklara aşağıdakilerin dahil edilmesi gerekir:

- Kirlilik durumunda aranması gereken kişilerin belirlenmesi
- Tüm yönetim birimlerinin ve müdahil olabilecek ilgili kişilerin dahil edilmesi
- Gerekli olması durumunda insanların nasıl koruma altına alınacağı ve ortamın nasıl boşaltılacağı prosedürünün belirlenmesi
- Acil durumda halkın uyarılması ve bilgilendirilmesinin nasıl yapılacağının prosedürü
- Mavi Bayrak'ın indirilmesi

Acil durum planı kirlilik kazalarında kimlerle iletişim kurulması gerektiğini belirlemelidir. Yerel düzeyde bir kişinin bu konuda görevlendirilmesi gerekmektedir. Plan aynı zamanda kirlilik vakaları da dahil olmak üzere acil durumda kimin hangi görevi yapacağını da açıklamalıdır.

Bununla birlikte acil durum planı diğer ulusal yasalara – örneğin ulusal petrol sızıntısı acil durum planı gibi - uygun davranıldığını da güvence altına almalıdır.

Tehlike devam ettiği sürece halk, plaj bilgi panosu, bütün plaj giriş noktaları, medya, turizm ofisleri veya diğer iletişim araçları kullanılarak kirlilik veya potansiyel tehlikeler hakkında bilgilendirilir. Yüzme suyunun herhangi bir kaza sonucu kirlenmesi- örneğin kanalizasyon kirliliği - halinde plajın yüzmenin güvenli olmadığı konusunda halk bilgilendirilmeli ve plaj yüzmeye kapatılmalıdır. Eğer Mavi Bayrak kriterlerinin herhangi bir ihlali söz konusu ise Mavi Bayrağın bütünlüğünü koruyabilmek için bayrak plajdan geçici olarak indirilmeli ve konu ile ilgili bilgiye Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda ve plajda yer verilmelidir.

Polis, ilkyardım ve diğer ilgili acil durum numaraları ile acil durum servislerinin irtibat bilgileri petrol veya zehirli kimyasal sızıntıları durumunda plajda ve tercihen Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda yer almalıdır.

Kriter 30: Plajda farklı kullanımlar sonucu olabilecek kazalara karşı önlemler alınmalıdır. (z)

Farklı aktivitelerin olduğu plajların, kazaları ve uyuşmazlıkları önlemek için yönetim planları olmalıdır. Bu plan; yüzme alanı, sörf, rüzgar sörfü ve motorlu deniz taşıtları için kulvarların oluşturulmasını içermelidir. Aynı zamanda plajın eğlence amaçlı kullanımının doğayı ve plajın biyolojik çeşitliliğini olumsuz etkilememesi sağlanmalı ve estetik hususlar dikkate alınmalıdır.

Yüzücüler bütün deniz araçlarından (motorlu su taşıtları, deniz bisikletleri veya tekneler) korunmalıdır. Farklı kullanım alanları ihtiyaca göre ışıklı işaretler, şamandıralar veya çeşitli sembollerle ayrılabilir. Aynı ayırım sörf alanları için de yapılmalıdır. Motorlu taşıtlarla pedallı bisikletler veya motorsuz teknelerin kullanım alanları arasında bir ayırım yapılmalıdır. Bu sayılan aktivitelerin kullanım alanlarının birbirinden ayrılması gerekmektedir.

Sürat tekneleri ve süratli deniz araçlarının yüzme alanından en az 100-200 metre uzakta kullanılması gerekmektedir. Örneğin Antalya'da İlçe Sportif Turizm Kurulu Su Üstü Sporları Genel Kuralları 9. Maddesi gereğince "Motorlu deniz araçları yüzme alanından en az 300 m. uzakta faaliyet göstermesi gerekmektedir. Tam mesafe bu konudaki yerel yetkili tarafından belirlenmelidir. Bununla birlikte motorlu araçların işletmesinden sorumlu olan kişilere plajdaki farklı kullanım alanları ve araçları kullanırken dikkat etmeleri gerekenler konusunda bilgi verilmelidir.

İlgili yetkililer, örneğin cankurtaranlar, denizde farklı kullanımlara ait ayrımlara uyulmasını sağlamalıdır. Plajdaki farklı aktiviteler açık bir şekilde işaretlenmeli ve ayrılmalıdır.

Farklı kullanımların (motorlu taşıtlar, aşırı müzik ya da kumandalı oyuncak planör gibi) yaratabileceği olası gürültü kirliliği de dikkat edilmesi gereken konular arasındadır.

Eğer plajda özel birtakım etkinlikler yapılıyorsa bunun ana yüzme alanı dışında yapılması gerekmektedir. Mavi Bayrak kriterlerinin uygulanmasını engelleyecek ve belli bir süre içerisinde gerçekleştirilecek olan özel etkinliklerde Mavi Bayrağın etkinlik süresince indirilmesi gerekmektedir. Bu etkinlik ile ilgili olarak plaj kullanıcıları etkinlik öncesinde, plajda yapılacak uyarılar ve tercihen yerel medya aracılığıyla, haberdar edilmelidir. Mavi Bayrak plajlarındaki etkinliklerde uygulanacak kılavuz ilkeler için EK G'ye bakınız.

Plajın kendisi hassas türler ve plajdaki habitatları koruyarak çevreye duyarlı bir şekilde yönetilmelidir. Bu, hassas türlere ait alanların ayrılması veya diğer önleyici uygulamalarla sağlanabilir. Bazı durumlarda, belli aktivitelerin sınırlandırılması, iptal edilmesi veya yönetimi gerekli olabilir. Hassas kumul alanlarına sahip plajlar çevreye duyarlı bir şekilde, örneğin çitlerle çevrilerek yönetilmelidir. Eğlenceye dönük aktivitelerin, bitkilerin, kuşların ve deniz kaplumbağalarının yumurtlaması gibi doğal hayatın veya erozyon ile sahilin zarar görmesi gibi çevresel bozulmalara sebep olmaması için gerekli önlemler alınmalıdır.

Bazı plajlar özenli ve dikkatli bir planlama ve yönetim gerektiren hassas bir özelliğe sahip olabilir. Böyle durumlarda, konu ile ilgili bilinen ve tanınan yerel koruma kurumları veya gruplarına danışıldığının ve bir yönetim planının hazırlandığının kanıtlanması gerekir.

Farklı kullanıcılar için fiziksel ayırım, Mavi Bayrak bilgilendirme panosundaki haritada da açıkça gösterilmelidir ve bu bilgilere ayrıca plaja giriş noktalarında da yer verilmelidir (Bakınız Kriter 5).

Kriter 31: Plajda kullanıcıların güvenliği için gerekli önlemler alınmalıdır ve özel işletmelere ait plajlarda halka erişim hakkı tanınmalıdır. (z)

Halk, Mavi Bayraklı plajlara herhangi bir otelin veya plaj kulübünün müşterisi olmaya gerek duymadan girebilmelidir. Ancak, özel işletmeler tarafından kiralanan ve yönetilen plajlar için plajda sunulan hizmetler karşılığı girişte belirli bir ücret talep edilebilir. Bu ücret ise 30 Dolar'dan fazla olmamalıdır.

Plaja giriş emniyetli olmalıdır. Fiziksel olarak riskli plajlar güvenli giriş için kolluklu emniyetli merdivenler gibi imkanlara sahip olmalıdır. Benzer şekilde, plajın yakın çevresindeki kalabalık yollarda belirlenmiş yaya geçitleri olmalıdır.

Plajdaki yürüyüş yolları ve merdivenlerin basamakları tam ve bakımlı durumda olmalıdır. Araç park yerlerinin zemini düzgün olmalıdır. Engelliler için ayrılan park alanları olmalı ve bu alanlar açık bir şekilde işaretlenmelidir. Sahilde park etme ile ilgili olarak 22 numaralı kritere bakınız. Diğer giriş yolları da emniyetli ve araçlar ile bisikletler için düzenlemeleri olmalıdır. Uygun olan yerlerde bisiklet yolları teşvik edilmelidir.

Plaj gezinti alanının sınırlarının yer seviyesinden iki metre veya daha yüksekte olduğu durumlarda, kazaları engellemek için uyarı işaretleri ve/veya bariyerler kullanılmalıdır. Bu durum özellikle plaj zemininin kayalık olduğu yerlerde önemlidir. Fiziksel engellilerin plaja girişleri için 33 numaralı kritere bakınız.

Plaj ziyaretçileri, plajda bulundukları sürece güvende olmalıdır. Güvenliğe ilişkin bilgiler kolaylıkla ulaşılabilir olmalıdır. Can kurtarma ve ilk yardım hizmetlerinin sağlandığı saatler Mavi Bayrak bilgilendirme panosunda ve cankurtaran biriminde açık bir şekilde gösterilmelidir. Bunun yanı sıra acil durum/cankurtaran flama sistemine ilişkin açıklamalara da yer verilmelidir.

Gerekli görülen durumlarda eğitimli ve nitelikli güvenlikçiler bulundurularak güvenlik sağlanmalıdır. Güvenlik görevlileri kolaylıkla tanınmalarını sağlayacak üniformalar giymeli ve güvenlik personeli gerektiğinde eğitim lisansını gösterebilmelidir.

Kriter 32: Plajda içme suyu bulundurulmalıdır. (k)

Plajda bir çeşme, hortum veya musluk ya da pet şişede olmak üzere içme suyu bulundurulmalıdır. İçme suyu tuvaletlerde bulunan lavabolarda veya plajda bulunan çeşmelerle de sağlanabilir ancak her durumda hayvanlar tarafından kirletilmesinin önüne geçilmelidir.

Kriter 33: Beldede en az bir Mavi Bayraklı plajda engelliler için tuvalet, erişim rampası gibi imkanlar bulunmalıdır. (z)

Her bir Mavi Bayraklı plajda engelliler için plaja, çevresindeki binalara ve tuvaletlere erişim imkanı sağlayan olanakların bulunması şiddetle tavsiye edilmektedir. Her bir beldede en az bir Mavi Bayraklı plajda bu imkanların olması bir Mavi Bayrak zorunluluğudur. Ayrıca fiziksel engelli insanların suya girebilmesi için olanakların bulunması da FEE tarafından önerilmektedir.

Plaja erişim, farklı engelli gruplarına hitap edecek şekilde düzenlenmiş rampalarla sağlanmalıdır. Rampaların tasarımının doğal çevreyle uyumlu olması ve kullanılan malzemelerin mümkünse çevre dostu olması, örneğin geri dönüştürülmüş kompozit plastik gibi, tavsiye edilmektedir. Ayrıca, tesiste engelli odası bulunsan bile, plaj tuvalet ünitelerinde veya tesis giriş katı tuvalet ünitelerinde de bu imkanın bulunması beklenmektedir.

Tesislerin tekerlekli sandalye kullananlar ve diğer engellilere hitap edebilecek şekilde düzenlenmesi ve "ISO Standart Erişim Kodu(ISO Code for Access)"na uygun olması gerekmektedir. Plaj, engelli insanların erişim ve tesisleri kullanımı ile ilgili ulusal düzenlemelere uymak zorundadır. Ayrıca, park yerlerinde engellilerin park etmesi için ayrılmış yerler olmalıdır. Dik kayalıklar gibi topografyaya bağlı nedenlerle giriş rampaları sağlanamıyorsa, yerel otorite bu kriterden muaf olmak için başvuruda bulunmalıdır. Erişilebilirlikle ilgili daha detaylı bilgi almak için http://www.mavibayrak.org.tr/tr/icerikDetay.aspx?icerik_refo=52 linkini ziyaret edebilir veya Vakfımızla iletişime geçebilirsiniz.

Eğer beldede hiçbir Mavi Bayraklı plaj bu olanakları sağlayamıyor ise, başvuruda bu kriterden muafiyet talep etmek için gerekli belgeler sunulmalıdır.

EK A: Muafiyet Durumları

Mavi Bayrak alabilmek için bütün zorunlu kriterler karşılanmalıdır. Ulusal Jürinin işlemlerinden dolayı bir fikir ayrılığı çıkması ve müracaatçının bütün zorunlu kriterleri yerine getirememesi durumunda, Ulusal Jüri, plajı muafiyet durumu olarak Uluslararası Jüriye iletebilir. Muafiyet talebinin olduğu başvurularda Ulusal Jüri, başvuruyu gerekli belgelerle, hangi kriterin yerine getirilmediği ve muafiyet istenmesinin sebeplerinin açıklamaları ile birlikte Uluslararası Jüriye iletmek zorundadır.

Muafiyet durumu, plaj yüzme suyu analiz sonuçlarının gerekli limit değerleri yüzme sezonunda gerçekleşen bilinen ve belgelenmiş olaylardan dolayı geçmişse ortaya çıkabilir. Olağandışı olarak kabul edilen ancak bölgeye özgü olmayan muafiyet talepleri değerlendirmeye alınmaz.

Pek çok muafiyet vakası su kalitesi kriterini etkileyen istisnai/olağandışı hava koşullarından dolayı ortaya çıkmaktadır. Eğer ulusal otoritenin yüzme suyu kalitesi yönetmeliği böyle bir muafiyeti onaylıyorsa, Ulusal Jüri bu gibi durumlarda bu numuneyi dikkate almama konusunda muafiyet verebilir. Ayrıca, ulusal hava durumu otoritelerince (Meteoroloji) de hava durumunun olağandışı bir şekilde olduğuna dair resmi bildiri de muafiyet talebi ile birlikte gönderilmelidir. AB üye devletleri için, bir numunenin değerlendirmede göz ardı edilebilmesi talebi Avrupa Komisyonu (ulusal otoritenin yüzme suyu kalitesini kontrol yönetmeliği ile uygulanarak) tarafından onaylanır.

Eğer kayıtlara dayanarak yüksek düzeyli kirlilik vakası kaza veya başka bir önlenemez durum gibi başka nedenlere dayandırılırsa, böyle bir adayı Ulusal Jüriye muafiyet durumu olarak göndermek de mümkündür. Belgeler problemin çözüldüğünü ve kirliliğin şüphe götürmez bir şekilde bahse konu olayla ilgili olduğunu ortaya koymalıdır.

Bir plaj aşağıdaki durumlarda muafiyet için başvurabilir;

- Tesisler başvuru esnasında inşaat halinde ise, ancak sezonun başlaması ile tamamlanacaksa.
- Kötü hava şartlarından dolayı, plajla ilgili zorunlu kriterler karşılanmıyorsa, örneğin: işaret levhaları veya yürüyüş yolları, plaja giriş vb. zarar görmüşse. Ancak sezonun başlaması itibarıyla bunların uygun ve yerinde olması gerekir.
- Plaj, yörede mavi bayrak başvurusu yapan tek plaj ise ve fiziksel engelliler (tekerlekli sandalye, koltuk değneği kullananlar vb.) tarafından erişim imkanının olmaması (plajın coğrafi yapısının çok eğimli olması gibi) Plaj, muafiyet talebinin önemli bölümü olarak bu kriteri nasıl ve ne zaman karşılayacağını belirtmelidir.

EK B: Çevre Eğitim ve Bilinçlendirme Etkinlikleri için Kılavuz [Kriter 2]

Etkinlik türleri:

Etkinlikler, farklı kullanıcı grupları için farklı çevre eğitim faaliyetlerinin bir karışımı olmalıdır. Bazı faaliyetler plajda gerçekleştirilmeli, plaj ve sahil çevresi konusu üzerinde yoğunlaşmalıdır. Farklı etkinlik türleri şu kategorilere ayrılabilir:

Pasif Katılım Etkinlikleri: Bu tür faaliyetler gösterileri, filmleri, sunumları, slayt gösterilerini, konferansları, tartışmaları, uluslararası uzmanların yapacağı sunumları, vb. kapsar.

Aktif Katılım Etkinlikleri: Bu tür faaliyetler rehberli turları, eğitici oyunları, tiyatro/oyunları, temizlik günlerini, deniz kıyıları için sahil izleme günlerini, dalma/şnorkel kullanma oryantasyonlarını, plaj kontrollerini, fotoğraf ve çizim yarışmalarını, doğayı yeniden yapılandırma projelerini, yeşil teknoloji projelerini, Plajına Sahip Çık Projesi, yöre kıyı izleme programlarını, vb. kapsar.

Eğitim Etkinlikleri: Bu, eğitimcilerin, plaj ve marina personelinin, çocuklardan sorumlu kişilerin, (otellerin çocuk kulübü eğitmenleri gibi), cankurtaranların, temizlikçilerin, kanun uygulayıcı memurların (polis, jandarma, belediye zabıta gibi) eğitimi ve/veya özel ulusal eğitim programlarının yerel düzeydeki uygulaması olabilir.

Basın ve Medya: Broşür, çıkartma, açıklayıcı işaretler, kartpostal, okul ve belediye bülteni, kitap, T-shirt, çanta, poster, radyo yayınları, vb.nin hazırlanmasıdır.

Mavi Bayrak Çevre Bilgilendirme Merkezi: Mavi Bayrak plajların, Mavi Bayrakla ilgili spesifik bilgileri ve çevre eğitimlerini verebilmesi için bir Çevre Bilgilendirme Merkezi (istasyon veya büfe) sağlamaları önemle vurgulanmaktadır. Böyle bir merkez, eğitim merkezi olarak nitelenebilmek için hem etkinlikler ve sergiler gerçekleştirmeli hem de çevre ve doğa ile ilgili bilgiler sunmalıdır. Merkez sadece yöredeki okul çocuklarına değil, bütün halka açık olmalı ve bütün halk için etkinlikler ve bilgi sunmalıdır.

Hedef Gruplar

Etkinliklerin geniş ve farklı gruplardan oluşan bir hedef kitlesi olmalıdır. Yerel otoritenin diğer işletmelerle birlikte yerel çevrenin kullanımını etkileyecek çok farklı faydalancı gruplarının farkındalığını artıracak ve bu grupları eğitecek bir programı hazırlaması oldukça önemlidir. Bu faydalancı gruplar ziyaretçiler, yerli halk, turizm çalışanları, balıkçılar, yerel sanayi ve esnaf vb. olabilir. Etkinliklerin türü, miktarı ve hedef grupları duruma uygun olmalıdır. Örneğin, büyük bir turizm yöresinde, tüm halk için her sezon birden fazla etkinlik düzenlenmelidir.

Önemli Olan Davranış Değişikliğidir!

Etkinliklerde beklenen, çevre bilincinin oluşması ve o andan itibaren davranışlara yansımalarıdır. Bu nedenle etkinlikler planlanırken sürdürülebilir yaşam bakış açısını verebilecek uzmanlardan mutlaka yardım alınmalıdır.

Çevre eğitim programları ile bağlantı kurulması:

Faaliyetler, halen plajda veya yörede uygulanmakta olan bir çevre eğitim programının bir parçası olabilir (Plajına Sahip Çık Projesi, Yerel Gündem 21 faaliyetleri, Eko-Okullar, Okullarda Orman, Çevrenin Genç Sözcüleri etkinlikleri vb.). Yerel otoritelerin eğitim faaliyetleri düzenlerken yerel STK'lar ile birlikte çalışması da tavsiye edilir.

Etkinlikler ile ilgili Bilgiler

Halka açık etkinliklerle ilgili bilgi plajda ve tercihen aynı zamanda yerel turizm gazetelerinde veya dergilerinde yayınlanmalı veya turizm ofislerine duyurulmalıdır. Etkinlikler planlanırken Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Küresel Hedefleri (17 hedef- <http://www.kureselhedefler.org>) dikkate alınmalıdır. Yerel yönetimler/plaj işletmecileri halk katılımının kilit olduğu Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik sürdürülebilir gelişme projelerini uygulamak ve/veya desteklemek için teşvik edilmektedir.

Plajlarda Çevre Eğitimi ve Bilinçlendirme Faaliyeti Olarak Kabul Edilmeyen Etkinlikler

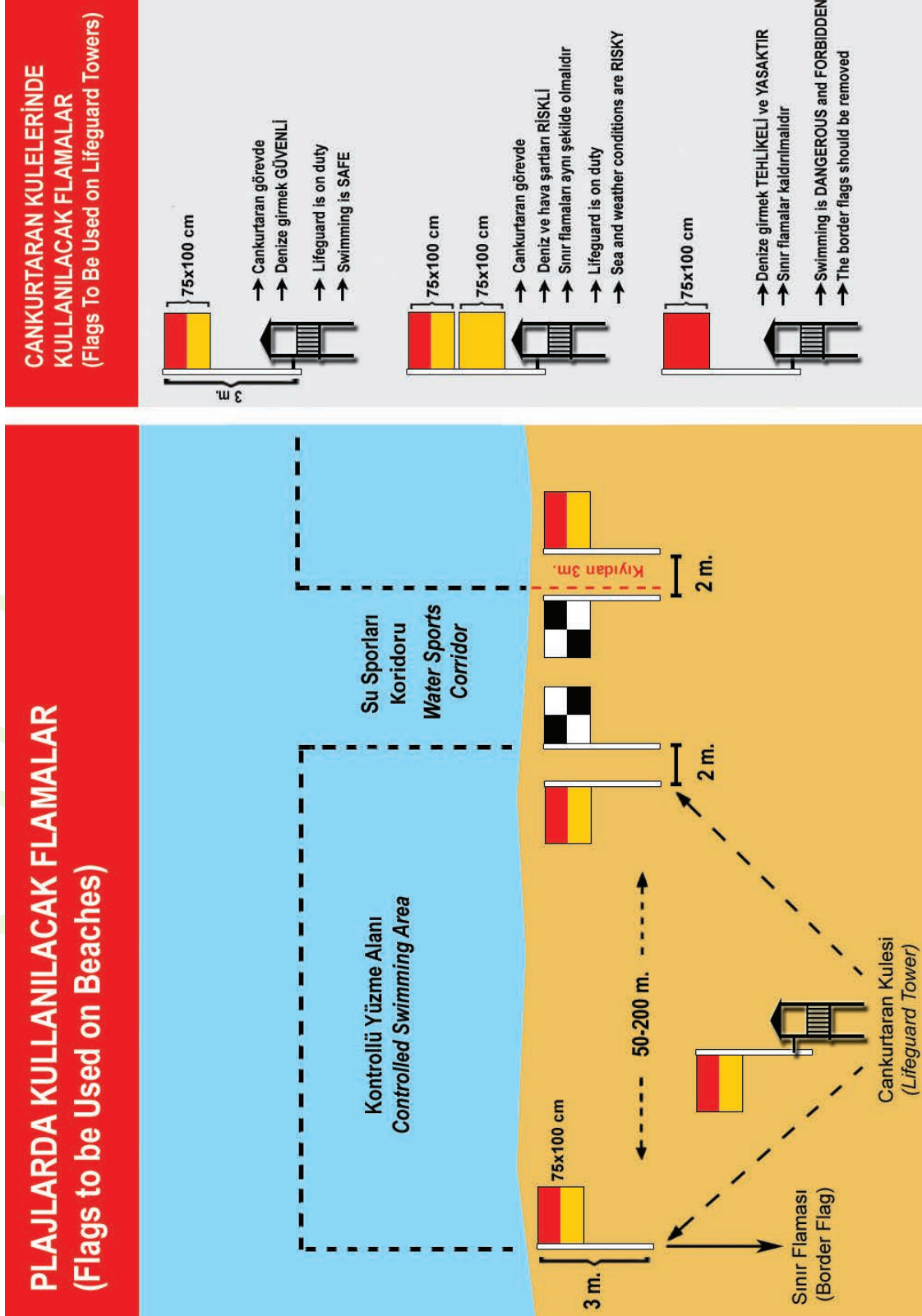
Aşağıdaki faaliyetler ve benzerlerinin gerçekleştirilmesi ile çevre bilinçlendirme etkinlikleri kriterinin karşılandığı kabul edilmez:

- Plajın genel temizliğini yapmak, atık yönetimi ile ilgili çalışmalar, (örneğin geri dönüşüm kutularının plaja konulması)
- Diğer Mavi Bayrak kriterlerinin yerine getirmek için gerçekleştirilen faaliyetler (örneğin bilgilendirme panosuna konulması zorunlu hassas alanlar ile ilgili bilgilerin konulması gibi)
- Sadece turizme odaklanan ve sürdürülebilir turizme özel vurgu yapmayan etkinlikler.
- Yerel yönetim ve plaj yönetimi tarafından standart sağlık, emniyet, ulaşım ve turizm yönetiminin bir parçası olarak yerine getirilen faaliyetler.

Her yıl Mavi Bayrak başvuru dosyası ile birlikte gönderilen "Çevre Eğitim Etkinlikleri" dosyaları arasından 3 belediye/yerel dernek, 3 turizm işletmesi ve 2 marina dosyası "En İyi Çevre Eğitim Etkinlikleri Jürisi" tarafından seçilmekte ve birer plaket ile ödüllendirilmektedir. Ödüller her yıl Ulusal Mavi Bayrak Töreni'nde sahiplerine teslim edilmektedir. Detaylı bilgi www.mavibayrak.org.tr 'de bulunmaktadır.

When there is pollution, beach must not be used and Blue Flag must be withdrawn

EK E: Plaj Temizliği Ölçüm Sistemi - bir plajdaki çöplerin durumunu haritalama yöntemi

[Kriter 15]

Plajın temizlik durumunu belirlemek için plaj yönetimi veya plaj izleme ziyaretleri yaparken ulusal koordinatör tarafından Plaj Çöp Ölçüm Sistemi kullanılabilir.

Sistem büyük çöplere (>10cm) ve küçük çöplere (<10 cm) göre farklılık gösterir. Plajın belirli alanlarındaki çöp miktarını yakından inceler. Çöpün miktarına göre farklı temizlik düzeylerine (A+ 'dan D'ye kadar) ayrılırlar. Bu metot fotoğraf çekimi ve sayım yapmayı birleştirir.

Bir Mavi Bayrak Plajında temizlik seviyesi A+ veya A olmalıdır.

Plajınızın temizlik düzeyini belirlemek için adım adım açıklama:

Büyük Çöpler:

1. Büyük çöplerinizi saymak ve fotoğraflamak için 100 m²'lik (10m x 10m) bir alan belirleyiniz (plajda bulabildiğiniz en kirli 100 m²'yi seçiniz).
2. Belirlediğiniz bölgedeki büyük çöp (>10cm) birimlerini sayınız.
3. Bölgenin fotoğrafını çekiniz (kanıt olarak tutmak amacıyla).
4. Plaj çöp göstergesini kullanarak (aşağıya bakınız) temizlik seviyesini belirleyiniz.

Küçük Çöpler:

1. Küçük çöplerinizi saymak ve fotoğraflamak için 1 m²'lik bir alan belirleyiniz (100 m² içindeki en kirli alanı seçiniz).
2. Belirlediğiniz bölgedeki küçük çöp (<10cm) birimlerini sayınız.
3. Bölgenin fotoğrafını çekiniz (kanıt olarak tutmak amacıyla).
4. Plaj çöp göstergesini kullanarak (aşağıya bakınız) temizlik seviyesini belirleyiniz.

Plaj Çöp Göstergesini

Her bir alanda bulunan çöp sayısı	Temizlik Seviyesi
0	A+ Çok temiz
1-3	A Temiz
4-10	B Orta Düzeyde Temiz
11-25	C Kirli
>25	D Çok Kirli

Genel:

1. Ölçümünüzün kaydını tutunuz (tarih, saat, yer, şartlar, hava şartları, büyük çöp temizlik seviyesi/seviyeleri, küçük çöp temizlik seviyesi/seviyeleri)
2. Eğer mümkünse yukarıdaki aşamaları plaj boyunca farklı yerlerde tekrarlayınız
3. Eğer mümkünse ölçümü sezon boyunca farklı zamanlarda ve mümkünse aynı günde farklı zamanlarda tekrarlayınız.

Bu sistemin başlangıçta biraz vakit alacağı akılda tutulması gereken önemli bir noktadır.

Biraz egzersiz yaptığınızda veya eğitim aldığınızda, sistem daha çabuk, kolay ve yardımcı bir araç olacaktır.

Plaj temizliği ölçümünde kullanılacak olan "Plaj Temizlik Dereceleri" tablosu ile "Plaj Temizliği Veri Giriş Formu" takip eden iki sayfada verilmektedir.

1 Plaj Temizliği Ölçüm Sistemi Hollanda'da bulunan Keep Holland Tidy Foundation ve Royal Dutch Touring Clup tarafından geliştirilmiştir.

PLAJ TEMİZLİK DERECELERİ

	Büyük Parçalar (>10 cm) 100 m ²		Küçük Parçalar (<10 cm) 1 m ²	
A+		Çok Temiz " 0 " çöp Görünür çöp yok		Çok Temiz " 0 " çöp
A		Temiz " 1 - 3 " çöp İlk bakışta hiç çöp yok gibi, fakat dikkatli bakıldığında bazı çöpler gözlenebilir.		Temiz " 1 - 3 " çöp
B		Kısmen Temiz " 4 - 10 " çöp Birkaç parça çöp karışık olarak plaj üzerinde mevcut.		Kısmen Temiz " 4 - 10 " çöp
C		Kirli " 11 - 25 " çöp Plajın önemli bir bölümü çöp içermekte		Kirli " 11 - 25 " çöp
D		Çok Kirli " 25 " ten fazla çöp Her tipte ve boyutta çöp plajın her yerinde mevcut		Çok Kirli " 25 " ten fazla çöp

PLAJ TEMİZLİĞİ DERECESİ VERİ GİRİŞ FORMU

Tarih : _____ Saat: _____

İsim (değerlendirmeyi yapan): _____

Hava Durumu : _____

Plaj adı : _____

Fotoğraf : _____

Yorumlar : _____

Alan No :	Büyük Çöp Sayısı (>10 cm)	Küçük Çöp Sayısı (<10 cm)	Sınıflandırma (A+,A,B,C,D)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
Ortalama			

EK F: Mercan Resiflerini İzlemek için Resif Kontrol Sistemi [Kriter 25]

Aşağıda "Resif Kontrol" izleme programının çok kısa tanımı bulunmaktadır. "Resif Kontrol" sistemi ile ilgili tam bilgi ve ulusal/uluslararası desteklerle ilgili bilgi almak için lütfen <http://www.reefcheck.org> adresini ziyaret ediniz.

"Resif Kontrol" sadece gönüllü ve bilim adamı olmayan şnorkelciler ve skuba dalgıçlar için geliştirilmiştir. Bir bilim adamı ve analizleri gerçekleştirmek için eğitilmiş şnorkel ve dalgıçlar grubundan oluşan bir "Resif Kontrol" takımı kurulmalıdır. Takım üyeleri indikatör organizmaları ve alt tabakaları tanıyacak bilgide olmalıdır. Takımın bir "Resif Kontrol" eğitimine katılması şiddetle tavsiye edilir. Yerel veya ulusal düzeyde halihazırda kurulmuş "Resif Kontrol" takımları varsa, bu takımlara destek için danışılabilir.

İzlemeyi gerçekleştirmek için aşağıdaki ekipmanlar gereklidir:

Bilgilendirici bir elkitabı, İndikatör Organizma kimlik kartı/kitabı, GPS, kesit hatları, su altı kağıdı ve su geçirmez kalem/ışaretleyici, şamandıra, çekül ve emniyet dişlisi.

İzleme mümkünse iki farklı derinlikte gerçekleştirilmelidir: sıg su (2-6 metre derinlikte) ve orta-resifte (6-12 metre derinlikte). Ancak pek çok yerde resifler birden fazla derinlikte izlenmeye müsait değildir. Bir 100 metrelik kesit oluşturulmalıdır (tercihen kıyıya paralel). Kesit 4 x 20 metrelik 4 x 5 metrelik aralıklarla ayrılmış gözlemlene bölgelerine ayrılmalıdır. Tekrar inceleme için, kesit başlangıç ve bitiş noktalarının belgelenmesi veya daimi olarak işaretlenmesi önemlidir.

"Resif Kontrol" mercan resifleri izleme programı dört tür veri toplama yönteminden oluşur:

1. Yer tanımlama (çevresel şartlar ve insan etkisinin düzeyi)
2. Balık sayımı
3. Omurgasız hayvanların sayısı
4. Alt tabakaların ölçümü

Yer tanımlaması: Mevkii (yaklaşık ve tam mevkii), inceleme saati, yakın çevredeki popülasyon, hava şartları, mercan resifleri üzerindeki insan etkisinin düzeyi ve mercan resiflerinin muhtemel korunma yöntemi. Alt tabaka incelemesi 4m x 20 m'lik kesitler içinde 0.5 metre aralıklarla alt tabakaların kayıt altına alınmasıdır. Alt tabaka aşağıdaki kategorilerden birinde sınıflandırılmalıdır: sert mercan, yumuşak mercan, yakın zamanda ölmüş mercan, alg besin göstergesi, sünger, kaya, moloz, kum, alüvyon/kil veya diğer alt tabakalar. "Resif Kontrol" elkitabında alt tabakaların nasıl inceleneceği ve sınıflandırılacağı ile ilgili daha fazla bilgi bulunmaktadır. Koral ağarmanın düzeyi, koral hastalıklar, çöp ve koral bozulma kayıt altına alınmalıdır.

Her bir bölgede 4 m. x 20 m. kesitinde sayılması gereken farklı balık ve omurgasız türleri bulunmaktadır. "Resif Kontrol" web sitesinde ve elkitabında, sayma işlemine katılacak balık ve omurgasız türleri ve sayma işleminin ne şekilde gerçekleştirileceği ile ilgili daha fazla bilgi bulunmaktadır. Son olarak, incelemenin fotoğraf ve/veya video kayıtları ile desteklenmesi tavsiye edilmektedir.

EK G: Mavi Bayraklı plajlarda gerçekleştirilecek etkinlikler için rehber ilkeler [Kriter 30]

Mavi Bayraklı plajlarda etkinlikler düzenlenecek olursa, yerel otoritenin/plaj işletmecisinin hem etkinliğe ev sahipliği yapmak hem de plajın Mavi Bayrak statüsünü korumak amacıyla bir kazan-kazan durumu oluşturmalıdır. Mavi Bayraklı plajlarda etkinliklerin gerçekleştirilmesi Mavi Bayrak programı ile uyumsuz değildir. Ancak, etkinlik Mavi Bayrak standartlarına gölge düşürmemelidir. Mavi Bayrak, sadece etkinliğin plajda gerçekleştirilmesi planlandığı için indirilmemelidir.

Plajlarda etkinlik gerçekleştirilmesine izin verme konusundaki en son karar tesisleri işleten yerel otorite/plaj işletmecisidir ve böyle bir karar yerel düzenlemeler ve diğer mevzuat ile uyumlu olmalıdır. Eğer yerel otorite etkinliğin Mavi Bayrak standartları üzerindeki etkisinden endişe duyuyorsa, Ulusal Koordinatör ile etkinlik öncesinden irtibata geçilmesi ve konunun görüşülmesi tavsiye edilir. Şunu tekrarlamak gerekir ki, Mavi Bayrak standartlarının karşılandığını güvence altına almak yerel otoritenin sorumluluğudur.

Gerekli görülen durumlarda, temizlik personeli, portatif tuvaletler, vb. gibi ilave imkanlar, standartların düşmemesini güvence altına almak için buraya yönlendirilmelidir.

Mümkün olan durumlarda, Mavi Bayrak bölgesi çevrelenmelidir (suyun içinde mümkünse şamandıraların kullanımı dahil). Böylece Mavi Bayrak yüzme alanının korunmuş olur ve plaj Bayrağı dalgalandırmaya devam edebilir. Plajın tamamının etkinlik için kullanılması tavsiye edilmemektedir.

Mümkün olan yerlerde, etkinlik süresince Mavi Bayrak standartlarının karşılanmasını güvenceye almak için her türlü çaba gösterilmelidir.

Mavi Bayrak kriterleri açısından, bütün çevre ve bina mevzuatı, plajdaki her etkinliğe ve/veya tesis inşasına uygulanır. Bunun içinde; Çevresel Etki Değerlendirmeleri veya doğal çevre üzerinde etkinliğin etkisi konusunda çevre raporlarının hazırlanması yer alır. Bu durumda, bölgedeki ilgili çevre yetkililerinden izin alınması gerekmektedir.

Halk, Mavi Bayraklı plajlarda gerçekleştirilecek etkinliklerle ilgili önceden bilgilendirilmelidir. Bu bilgilendirme; posterler veya plajdaki diğer bilgilendirmeler, yerel medyada veya mümkünse yerel otoritenin/plaj işletmecisinin web sitesinde yapılacak duyurular şeklinde olabilir. Etkinliğin detayları, süresi, ayrıntılı bilginin nereden alınacağı, şikayetlerin nereye yapılacağı, vb. konusundaki bir duyuruya da plajda yer verilmelidir.

Geç saatlerde, yani plaj, günün sonunda artık kriterleri karşılamadığı zamanda gerçekleştirilen etkinlikler için, plaj işletmecisi/yerel otorite, ertesi sabah bayrak çekilmeden önce, bayrak çekildiğinde plajın temizliğini sağlamak için, temizlik timlerinin bütün gece çalışması anlamına gelse bile, plaj ve tesislerin temizlendiğini ve düzenli bir hale getirildiğini garanti altına almak zorundadır. Böylece, eğer bayrak sabah saat 08:00'da çekiliyorsa, saat 08:00 itibarıyla tesisler Mavi Bayrak standartlarını karşılamalıdır.

Yerel otoritenin/plaj işletmecisinin Mavi Bayrak plajlarında gerçekleştirilen etkinliklerin organizatörlerine bir miktar ücret kesmeyi düşünmesi ve bu geliri plajda veya yerel yönetim alanında iyileştirmeler yapmak için kullanması tavsiye edilir.

EK H: Uluslararası Cankurtarma Federasyonu (ILS)'in Plajlarda Güvenlik Risk Değerlendirme Kılavuzu [Kriter 27]

Uluslararası Cankurtarma Federasyonu (ILS), suda boğulma olaylarını önlemek için küresel düzeyde çaba sarf eden ve ulusal can kurtarma örgütleriyle suda boğulma olaylarını önlemeyi, su güvenliğini, cankurtaranlığı geliştirmek için çalışan dünya otoritesidir.

FEE ILS'yi, "suda boğulma olaylarını önlemek için küresel düzeyde çalışan dünya otoritesi" olarak kabul etmiştir ve bununla ilgili bir mütabakat anlaşması yapılmıştır.

FEE mümkün olduğu durumlarda yerel otoriteleri ve ulusal kuruluşları ILS ile çalışma konusunda teşvik etmektedir.

ILS tüm dünyada risk değerlendirmelerinin yüklenicisi olup, ISO 20712 ile uyumlu bilgilendirme panolarının mümkün olduğunca çok plajda yer almasına özen göstermektedir.

Aşağıda ILS tarafından oluşturulan yönlendirmeler bulunmaktadır.

Geçmiş/Arka Plan

Risk yönetimi, herhangi bir aktivitenin veya sürecin risklerini mantıksal ve sistematik bir yaklaşım ile tanımlama, çözümüleme, değerlendirme, gözlemleridir.

Güvenli rekreasyonel su çevreleri için kılavuzda(Guidelines for safe recreational water environments Vol.1) Dünya Sağlık Örgütü şunu belirtiyor:

Bir plajın veya suyun değerlendirmesi aşağıdaki ana faktörleri içermelidir:

- Doğal veya yapay tehlikelerin varlığı
- Tehlikenin sağlık sonuçları ile ilgili ciddiyeti
- İyileştirici faaliyetlerin elde edilebilirliği/bulunabilirliği ve uygulanabilirliği
- Kullanım yoğunluğu ve frekansı
- Gelişim seviyesi

İlkeler

Tehlike ve risk yönetiminin amacı gerçekleşecek olan olayların olasılıklarının değerlendirilmesi, insan ve çevre üzerindeki potansiyel yan etkilerin veya diğer olumsuz sonuçların değerlendirilmesidir.

ILS sucul ortamlarda risk değerlendirmesi uygulamasını sucul ortamlardaki zararları, can kayıplarını ve diğer yan etkileri azaltmada ana faktör olarak görmektedir.

Risk yönetimi sürecinin genel çerçevesi ve temel unsurları şu şekilde tanımlanır:

- İletişim ve istişare
- İçeriği oluşturmak
- Risk tanımlaması/tespiti
- Risk analizi
- Risk değerlendirmesi
- Risk kontrol önlem planının geliştirilmesi
- Gözlem ve değerlendirme

Bu çerçeve, uluslararası ISO 31000-Risk Yönetimi- risk yönetimi ilkeler ve uygulamalar kılavuzu ile uyum içindedir. Risk değerlendirmesi yürütmenin temel mantığı:

1. Belli bir bölgedeki tehlikeleri tanımlamak ve tehlike ile insan etkileşiminde olası riskleri değerlendirmek
2. Risk yönetimi planı için bir temel sağlamak
3. Bölgede güvenliği arttırmak, ölüm veya hasar riskini azaltmak
4. Kaynakların en iyi şekilde kullanılmasını sağlamak, etkili yönetim ve uygun maliyetli işleri teşvik etmek
5. Kazadan ve yönetsel uygulamalardan kaynaklanabilecek potansiyel hukuk davalarını azaltmak
6. İlkelerin, yöntemin ve uygulamaların gelişimi için gerekli yönlendirmeleri sağlamak

Tehlike, potansiyel bir zarar kaynağı veya potansiyel bir kayba neden olabilecek durumdur.

Risk ise herhangi bir tehlikeyle karşılaşıldığında tehlikenin kötü sonuçlara neden olma ihtimali olarak tanımlanır.

Kıyı bölgelerinde çevrenin doğasının sürekli değişmesi nedeniyle potansiyel risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi daha karmaşıktır. Kıyı bölgeleri, potansiyel tehlikenin varlığının ve seviyesinin zaman, su koşulları, hava durumu ve insan etkileşimi gibi birçok faktörle değişebildiği dinamik çevrelerdir.

Tehlikeleri ve bu tehlikelerin ilişkili olduğu riskleri etkin bir şekilde değerlendirmek için değerlendirmeyi yapanın coğrafi yapı, hava koşulları, dalga iklimi, plajı kullanan insan sayısı ve bu insanların aktiviteleri gibi tehlike oluşumuna katkı sağlayan tüm faktörleri iyi anlaması gerekmektedir.

Yüzme alanında yapılan faaliyetlerin en güvenli şekilde olması sağlanmalıdır. Bunun için gerekli çözümler aşağıdaki kontrol hiyerarşisinden birini veya daha fazlasını içerebilir:

1. Riskin ortadan kaldırılması; tehlike, insanlar veya her ikisi, mümkün olduğunda (eleme)
2. Tehlikenin risk oluşturabileceği bölgeye ulaşımın mümkün kılınmaması (izolasyon) paylaşılması (transfer)
3. Duvar veya vejetasyon gibi bir bariyer kurmak (mühendislik kontrol)
4. İdari kontrol aşağıdakileri içerebilir:
 - a. Potansiyel tehlikeler hakkında bilinci arttırmak için halkı eğitici programlar
 - b. Uygun acil durum yönetim sisteminin uygulanması
 - c. Can simidi gibi uygun cankurtaran malzemelerinin bulundurulması ve kullanılması
 - d. Cankurtaran gibi uygun eğitilmiş personellerin istihdam edilmesiyle aracılığıyla gözlem yapılması
 - e. Yüzme, motor sporları gibi alanların işaret veya bayraklarla tanımlanması
 - f. Uluslararası standart işaretler ISP 20712 ziyaretçilerin bölgeye devam etmelerinde veya belirli bir aktivite üstlenmeleri konusunda karar vermede bilgilendirir.
5. Riskin yönetimi (kalıntı riski)

Referanslar

International Life Saving Federation (ILS), 2007, ILS Beach Risk Assessment Policy

International Life Saving Federation of Europe (ILSE), 2007, ILSE Risk Assessment Guidelines

International Life Saving Federation of Europe (ILSE), 2010, ILSE Designated Bathing Area Risk Assessment Report

International Standards Organisation (ISO), 2008, ISO 20712 Water Safety Signs and Beach Safety Flags (Parts 1, 2 & 3).

Royal National Lifeboat Institution (RNLI), 2007, A guide to coastal public rescue equipment

World Health Organisation (WHO), 2003, Guidelines for safe recreational waters Volume 1 – Coastal and fresh water

EK I: Plajınızda daha çevreci uygulamaları geliştirmeniz için öneriler rehberi

Bu rehber içerisinde sıralanan etkinlik ve çalışmalar, bugün itibariyle zorunlu kriterler olmayıp ileride kriterlere girmesi düşünülen, plajınızda veya işletmenizinde fark yaratacak önerilerden oluşmaktadır.

Çevre Eğitimi Konusunda Yapılabilecekler

Mavi Bayrak Programı'nın yanında diğer FEE eko-etiketleri ve çevre eğitim programları (Eko-Okullar, Yeşil Anahtar, Okullarda Orman, Çevrenin Genç Sözcüleri) ile ilgili bilgiler uygun yerlerde sergilenmelidir.

Plajda çalışan personel, Mavi Bayrak hakkında eğitilmeli ve plaj kullanıcılarına bilgi verebilmelidir. Plajda veya plaj üzerinde yer alan işletmelerde çalışan tüm personel Mavi Bayrak hakkında temel bilgilere sahip olmalıdır.

Yılda iki kere personelle Mavi Bayrak ölçümleri / çevre / sürdürülebilirlik hakkında bir toplantı yapılmalıdır. Bu, tercihen Mavi Bayrak sezonundan önce ve sonra yapılır, ancak yıl boyunca sezonu olan bu plajlar için, toplantılar her altı ayda bir düzenlenebilir. Yönetim toplantısında konuşulanlar raporlar tarafından doğrulanabilir.

Sonuç olarak her çalışan Mavi Bayrak'ı bilir, Mavi Bayrak hakkında konuklarla iletişim kurabilir. Plaj yönetiminde bir iç sistem kurulur, böylece yeni gelen personel Mavi Bayrak programı hakkında bilgilendirilir.

Çevre Yönetimi Başlığında Yapılabilecekler

Sihhi tesislerdeki ve duşlardaki su tüketiminin kontrol edilmesi gerekir.

1. Duşlarda maksimum 9 litre/ dakika su akışı olmalıdır.
2. Musluklarda maksimum 6 litre/ dakika su akışı olmalıdır.
3. Tuvalet sifonlarında maksimum 6 litre/ dakika su akışı olmalıdır.

Plajda bulunan musluklar, duşlar ve tuvaletler için su tasarrufu önlemleri alınmalıdır. Lavaboların musluk suyu akışı dakikada 6 litre, duşların su akışları dakikada 9 litreye kadar olmalıdır. Tüm tuvaletlerin yıkanması için 6 litreden fazla su kullanılmaz.

Plaj yönetimi, plaj üzerinde bulunan işletmelerin Yeşil Anahtar kriterlerini uygulamalarını teşvik etmeli ve ileride bu ödülü alabilecek düzeyde su tasarrufuna yönlendirmelidir.

İstisnalar:

Tuvaletlerde gri su sistemi veya bir durdurma düğmesi varsa, yıkama başına en fazla 9 litre yeterlidir.

Su tüketiminin azaltılmasına ek olarak alınabilecek önlemler arasında basınç veya sensörlü musluklarının kullanımı, su akışını kolayca durdurmak için bir sistem, ödeme sistemi (ücretli su akışı, kartlı sistem gibi), gri su kullanımı, su geri dönüşüm sistemi vb. yer alabilir.

Plaj için bir Çevre Politikası ve Planı olmalıdır.

Plan, su yönetimine, atık ve enerji tüketimine, sağlık ve güvenlik konularına ve mümkün olan yerlerde çevre dostu ürünlerin kullanımına değinmelidir. Tüm çalışanlar bu konularda bilgilendirilmeli ve eğitim almalıdır.

Plaj, can kurtarma istasyonu ve özel işletmeler, enerji, su, atık ve isteğe bağlı olarak) temizlik ürünlerinin yıllık tüketim verilerini kaydetmelidir. Bu veriler endekslere dönüştürülür. Bunun için bir excel sayfası kullanılır. Kayıtlar aşağıdaki bilgileri göstermelidir:

- gaz, elektrik, su miktarı
- gaz, elektrik, su ücretleri
- gaz, elektrik, su tüketimi başına düşen birim maliyet

Her 5 yılda bir enerji denetimi yapılır.

Plaj yönetimi, önerilen önlemlerin enerji performansı üzerine daha fazla çalışma başlatır. Alınan tedbirler işletmenin sürdürülebilirlik programına dahil edilir.

Plajdaki tesislerin temizliği için yalnızca çevre dostu temizlik ürünleri (bir eko-etiket ile onaylanan) kullanılmalıdır.

Sihhi ve ev temizlik ürünleri akredite edilmiş bir çevre etiketine sahip olmalıdır veya kara listeye dahil olmayan ürünler olmalıdır (bkz. Ek I.1: Yeşil Anahtar kara liste).

Sihhi ve iç mekan temizliğinde kullanılan ürünleri, eko-etiketli olmalıdır. Örneğin; European Ecolabel, Nordic Swan ve Blue Angel).

İstisnalar:

Temizlik hizmetinin dışarıdan hizmet alımı yolu ile gerçekleştirildiği yerlerde, sözleşme metni yukarıdaki hususlar gözetilerek bir sonraki sözleşme döneminde dahil edilmesi için güncellenmelidir. Mavi Bayrak ödülüne hak kazanıldıktan sonraki ilk bir yıl içerisinde de güncellenmiş olmalıdır.

Sağlık ve güvenlik yasaları, hijyen ve / veya gıda güvenliği (HACCP) tarafından düzenlenen ve periyodik olarak bu kapsamda kullanılması belirlenen temizleyiciler, veya acil durumlardaki uygulamalar istisna olarak kabul edilir.

Günlük temizlik faaliyetleri için sadece fiber kumaş ürünleri kullanılmalıdır.

Plajdaki sihhi tesislerde sadece çevre dostu tuvalet malzemeleri, kağıt havluları ve tuvalet kağıtları kullanılmalıdır. Sabun ve diğer kişisel bakım ürünleri dozaj ayarlı aparatlar ile sağlanmalıdır.

Kağıt havlular ve tuvalet kağıdı klorla ağartılmamış kağıda yapılmalıdır veya tuvalet kağıtları eko etiketli olmalıdır.

Sadece enerji verimli aydınlatma kullanılmalıdır. Uygun olan yerlerde sensörlü aydınlatma sistemi kurulmalıdır.

Tüm aydınlatmalar enerji verimli olmalıdır (PSL, TL, SL, LED vb). Plajın ilk ödül aldığı yıl yapılan denetimden itibaren en geç bir yıl içerisinde, binaların içinde ve çevresinde (açık alanlarda) enerji verimli aydınlatma sistemine geçilmelidir. Kriteri karşılamayan ampuller için plaj, ikame edecek başka bir sistem kuralmalıdır.

Enerji tasarruflu aydınlatma, 40 lumen / watt'lık bir minimum ışık çıkışına sahiptir. PL, TL, SL ve LED aydınlatma bu durumu sağlar. Halojen aydınlatma ve geleneksel ampuller artık plajda kullanılmamalıdır.

Eğer plaj bu şartları sağlayamıyorsa, plaj muafiyet başvurusunda bulunmalı ve muafiyet için Jüri tarafından geçerli kabul edilebilecek sebepleri olmalıdır.

Plajdaki binaların içinde ve çevresinde, aydınlatmaların önemli bir düzeyinin sensörlü olması gereksiz aydınlatmayı önlemek için gereklidir.

Açıklama: Aydınlatma Sensörleri, insanların (hareket algılayıcısı) veya çok az ışık kaynağının (ışık algılayıcısı) varlığına dayanarak lambaları açabilir ve / veya kapayabilir. Bu şekilde, lambaların gereksiz çalışması engellenir.

Plaj donanımlarında ve tesislerinde iklim nötr olmak amaçlanmalıdır.

Açıklama: Bu kaynaklar rüzgar, güneş, su gibi yenilenebilir enerji kaynaklarını içerir; güneş santralleri, fotovoltaik güneş pilleri (elektrik üretimi) veya benzeri yenilenebilir enerji, musluk sularının ısıtması için tylen hortum vb.

Toplam elektrik miktarının %100'ü sürdürülebilir olarak üretilmelidir.

Açıklama: Sürdürülebilir olarak üretilen elektrik, güneş, rüzgar ve su gibi yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğe verilen isimdir. Kullanılan çeşitli isimler vardır: yeşil enerji, yeşil elektrik veya doğal elektrik.

Yeşil gaz: Satın alınan toplam gaz miktarı biyokütleden sürdürülebilir şekilde üretilir. Açıklama: Yeşil gaz, biyokütleden üretilen gazdır. Böylece mevcut fosil doğal gaz kaynaklarının kullanımını azaltır. Eğer yeşil gaz satın alırsan, bu gazın üretildiği yerden sertifikalandırılmış olması gerekir.

Plajda kullanılan ekipman ve tesislerin iklim nötr olmayı amaçlamalıdır.

Plaj yönetimi, karbon nötr olabilmek için nelere ihtiyaç duyduğunu araştırmak için CO2 ayak izi hesaplama çalışmaları yapar. Bu şekilde sabit bir karbon ayak izine ulaşmayı hedefleyebilir.

Açıklama: CO2 emisyon sertifikalarıyla çalışmak her zaman yapılacak faaliyetlerin en son noktasıdır. İlk önce tasarruf edin, sonra plajın kendisinin yenilenebilir enerji üretilip üretemeyeceğini araştırın. Üçüncü adım, geri kalan CO2 emisyonları için CO2 sertifikaları satın alarak CO2 emisyonlarını nötr hale getirmektir.

Plajda yapay olarak yeşillendirilmiş alanlar ve bahçeler sürdürülebilir şekilde muhafaza edilmelidir.

Kimyasal tarım ilaçları ve gübreler organik ya da doğal eşdeğeri olmadığı sürece yılda bir defadan fazla kullanılamaz.

Tesisin binalarında kimyasal tarım ilaçları veya gübreler kullanılmamalıdır, buna alternatif olarak gaz alevleri veya mekanik herbisitler kullanılabilir. Bitkilerin yere dökülmeden alazlanarak gaz alevi ile yakılması en iyi yöntemdir. Aksi halde yere dökülen bitkilerin yakılması toprağa zarar verebilir.

Çiçekler ve bahçeler sabahın erken saatlerinde veya gün batımından sonra sulanmalıdır.

Bu kriter, özellikle musluk suyunun sulama için kullanıldığı durumlarda su tüketimini azaltmayı amaçlar. Bu yöntem, buharlaşmayı önlemeyi ve bitki köklerinin en iyi şekilde suyu emmesini sağlar.

Yağmur suyu toplanarak çiçek ve bahçeleri sulamak için kullanılmalıdır.

Bu kriter, musluk suyu tüketimini azaltmayı da hedeflemektedir. Yağmur suyunu depolayarak sulamada kullanmak, musluklardan tatlı su kullanımının azaltılmasını sağlar.

Yeni yeşil alanlar oluşturulurken endemik veya yerli türler kullanılmalıdır.

Endemik türler, endemik olmayanlardan daha az su kullanır ve yörenin biyolojik çeşitliliğini korur.

Yeni yeşil alanlar için bir plan yaparken aşağıdaki bileşenleri düşünün:

- giriş (işletme verileri dahil);
- kumsal etrafında döşeli yüzeylerin, bitki ve ağaç türlerinin küresel bir envanteri ve mevcut peyzaj unsurlarının bir tanımı;
- Sahanın ve çevresindeki doğal alanların mevcut durumda ve gelecekte (örneğin, budama, çim biçme, yabancı ot kontrolü vb.) nasıl şekilleneceğine ilişkin bir tanımlama;
- Sahilde ve çevresindeki doğa için bir yönetim planı. Bu plan, gelecekteki arzulanan gelişime odaklanır.
- planın özet tedbirleri ve maliyetleri;
- + ekler ve taslak.

Yapay olarak oluşturulan plajlar sürdürülebilir bir şekilde oluşturulmalı ve yönetilmelidir.

Yapay olarak yaratılan bir plaj sürdürülebilir bir şekilde yönetilmelidir. Yapay olarak oluşturulan plajın yerel ekosistemle bütünleşerek olumlu bir etki yaratabilmesi için gerekli ekolojik araştırmalar yapılmalıdır. Örneğin, kumsal alan yaratmak için dışarıdan getirilen kumun ekolojik etkisi mümkün olduğunca en aza indirilmelidir.

Plajda bulunan tesisler çevre dostu malzemelerden yapılmalıdır. Plajda yeni binalar ve altyapı inşa ederken veya mobilya ile donatırken tercihen yerel kaynaklar kullanılmalıdır.

Ayrıca: Çevre dostu boyaların kullanımı

Boyama işleri için ekolojik etikete sahip ve çevreye daha az zararı olan boyalar kullanılmalıdır. Açıklama: Plajdaki binaları boyarken sadece çevre dostu iç ve dış cephe boyası kullanın. Boyaların, Ecolabel, AB eko-etiketi veya benzerleri gibi bir etiketi olmalıdır.

Plaj ve üzerinde yer alan işletmelerde yapılacak yeni inşaat veya bina yenilenmesi sırasında kullanılacak malzemelerin çevreye olan etkisi ve malzemelerin sürdürülebilirliği göz önüne alınmalıdır.

Açıklama:

Bina içinde kullanılmak üzere satın alınan ahşaplar dayanıklı olmalıdır.

Ulusal makamlar tarafından onaylanmış sertifikalı ahşaplar kullanılmalıdır. Örneğin TPAC (Timber Procurement Assessment Committee) tarafından onaylıdır.

Enerji Performans Katsayısı (EPC), ulusal mevzuatta öngörülenden en az % 5 veya daha az olmalıdır.

- Diğer önlemler şunlar olabilir: yağmur suyunun saklanması ve korunması, biyoçeşitliliğin korunması, çevre dostu ulaşım araçlarının teşvik edilmesi ile emisyonların azaltılması veya bina için kullanılan ekipmanlarda veya binanın kendisi için yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi.

Plaj yönetimi sürdürülebilir tedarik politikası temel alınarak, tedarikçilerinden buna uygun taleplerde bulunur. Plaj yönetimi tedarikçilerden, sürdürülebilir ürün ve hizmetlerin sunumunu imzalı olarak beyan etmesini ister.

Açıklama: Sürdürülebilirlik beyanı, plaj yönetiminin tedarikçiler üzerindeki şartlarını açıklayan ve tedarikçinin bu amaca taahhüt ettiğini beyan eden bir belgedir.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk (CSR)

Plaj yönetiminin, insan hakları, işgücü kaynağında ayrımcılığın önlenmesi ve eşitliğin sağlanması, çevre eğitimi ve yolsuzlukla mücadele alanlarını kapsayan bir CSR(Corporate Social Responsibility) politikasına sahiptir.

Plaj yönetimi CSR politikasını açıkça beyan etmelidir.

Açıklama:

Plaj yönetimi, sürdürülebilirlik ve kurumsal sosyal sorumluluk konusundaki amaçlarını tanımladığı bir CSR politikasına sahiptir. Plaj yönetimi, CSR politikasının işletmenin yönetim anlayışının ayrılmaz bir parçası olduğunun beyanı belirgin şekilde gösterilmelidir.

Açıklama:

Bu beyan en azından aşağıdaki konulara dikkati çekmelidir:

- genel CSR hedefleri / sürdürülebilirlik konusunda çizilen ana hatlar, insanlar / gezegen / iş ve karlılık hedeflerinin yapısal kısmı
- şirket politikası ve süreçleri ile uyumlu olması gereken uygulama faaliyetleri
- yasal gereklerin yerine getirilmesi, personel eğitimi ve şirketin çevresel performansının kaydedilmesi / izlenmesi ile ilgili şirketin sürdürülebilirlik politikasının uygulanmasına ilişkin genel kuralları

Plaj sonraki üç yıl için bir CSR programı geliştirmelidir.

Sürdürülebilirlik programı üç yıllık süreyi kapsar ve bu dönemde gaz, su, elektrik tüketimini ve atıkları azaltmak için hangi çevresel sürdürülebilirlik eylemlerinin gerçekleştirileceğini gösterir.

Bu politika ayrıca, satın alma/ihale, nakliye ve ulaşım yönetimi, yerel halkın katılımı vb. alanlardaki faaliyetleri ve önlemleri de içermektedir. Uluslararası Mavi Bayrak kriterleri kılavuz olarak alınmalıdır.

Her çalışan CSR politikası ve planına katkıda bulunabilmelidir.

Plaj yönetimi, tüm personelin KSS / Sürdürülebilirlik için görüş sunabileceği bir politikaya sahip olmalıdır. Örneğin, personelin plajda sürdürülebilirliği artırmak için fikirlerini sunabileceği bir "öneri kutusu" bulunur.

Plaj yönetimi, halkın katılımını ve sosyal sorumluluğu teşvik etmek için belgelendirme süresi boyunca en az iki önlem girişimde bulunmalıdır.

Sosyal / halk katılımı

Plaj yönetimi, çevredeki sürdürülebilir ilişkileri teşvik etmek ve sosyal alanlarda daha iyi performans gösterme konusundaki kararlılığını yerine getirmek için en az iki girişimde bulunacaktır.

Örneğin plaj yönetimi:

- Yöre sakinleri / paydaşlar ile iyi ilişkiler kurar ve onlarla uzun vadeli bir ilişki kurmaya çalışır. Tesisin varlığından ve işletme sırasında oluşabilen ve yerel halkın yaşayışını olumsuz etkileyebilecek şekilde yaratılabilen herhangi bir rahatsızlığın bir karşılığı olarak örneğin yerel halktan olanlara iş alımında öncelik tanımak, bazı plaj olanaklarından ücretsiz yararlanma, yerel halk için bazı etkinlikler/organizasyonlar yapmak gibi.
- yerel ekonomiyi canlandırır.
- yerel dernekler gibi diğer yerel kuruluşlarla ve çevre örgütleriyle birlikte çalışır.
- bir hayır kurumunda veya çevre koruma örgütünde olarak aktif yer alır.
- hayırseverlik için ücretsiz iletişim platformları sağlar.
- dağıtacağı hediyeleri sürdürülebilir ürünlerden seçer ve ünitelerindeki satış ürünleri sürdürülebilir ürünlerden oluşur.
- hayır işlerine aktif olarak katılır (aktivitelere maddi veya ayni yardım ile aktif bireysel katılım desteği gibi)

Ek I.1: Yeşil Anahtar Ödüllü tesisler için temizlik ürünleri Kara Listesi

Kara Liste, danışman kuruluş Ecoconso tarafından hazırlanmaktadır.

Bu liste, çok amaçlı ve sıhhi temizlik ürünlerini (tipik temizlik ürünleri) kapsar. Özel ürünlere ihtiyaç duyan herhangi bir özel alanda temizlik yapmak için, ulusal mevzuata uygunluğunu kontrol etmeniz gerekir.

Yüzey Aktifleri:

Yüzey aktif maddeler, aerobik (oksijenli) koşullar altında kolayca biyolojik olarak bozunmaz.

Anaerobik (oksijensiz) koşullar altında biyolojik olarak bozunmayan ve H400 / R50 (sucul yaşama karşı çok zehirli), Alkilfenoletoksilatlar (APEOs), onilfenoletoksilatlar (NPEOs) ve türevleri ile sınıflandırılan yüzey aktif maddeler.

Kolayca biyolojik olarak bozunmayan kuaterner amonyum bileşikler.

Kompleks bileşik oluşturan veya kireç çözücüler:

EDTA (etilendiamin tetraasetat) ve tuzları, fosfatları.

Asitler:

Fosforik asit, hidroklorik asit, sülfürik asit.

Bazlar:

Amonyum hidroksit.

Çözücüler:

150 ° C'den daha düşük bir kaynama noktasına sahip VOC'lerin (uçucu organik karbon) ağırlıkça% 6'sından fazlasını içeren deterjanlar.

Klor:

Reaktif kloro bileşikler (sodyum hipoklorit gibi).

Koruyucular:

Formaldehit.

Muhafaza etmekten başka amaçlar için ilave edilen antimikrobiyal veya dezenfekte edici içerikler. H410, H411, R50 / 53 veya R51 / 53 olarak sınıflandırılan biyolojik olarak akkümüle olabilen koruyucular. BCF (biyokonsantrasyon faktörü) <100 ya da logKow(log oktanol / su bölme katsayısı) < 3 ise, bu koruyucular biyolojik olarak akkümüle olabilir olarak kabul edilmez.

